

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 199. szám.
Péntek, 1937. szeptember 3.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regole Ferdinand 4.

Négy év után

először sereglük össze ismét az ország magyarsága nagyszabású találkozóra Sf.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy városában. Négy hosszú esztendő múlt el a legutóbbi országos magyar pártkongresszus óta s ez a négyszer tizenkét hónapi időszak, bármily hosszúnak is látszhatik egy párt, egy kisebbségi politika és társadalmi intézmény életében, mégis aránytalanul kisebb veszteség az idő mennyiségében, mint amennyi új probléma felmerült ezalatt kisebbségi közéletünkben, megoldásukra várva, kibontakozást hiába keresve. Kétségtelen, hogy legelső sorban is minékünk kell a saját életünk felvetődő kollektív kérdéseire kielégítő és megnyugtató választ keresnünk és hova fordulhatnánk nagyobb bizalommal tanácsért, új erőforrásért, ha nem az ittélő magyarság összességéhez, a transilvaniai magyarság nagygyűléséhez? A párt, amely minden egyes magyar nemzetiségű román állampolgár reprezentatív intézménye, minden egyes fajtestvérünknek egyben közéleti intézménye is, amely a rendelkezésünkre álló erkölcsi és anyagi, kulturális és társadalmi erőinket fogja össze, hogy minden egyes esetben, amidőn rá szükség mutatkozik, ezzel a kollektív erővel vegye védelmébe a rászoruló egyesek, vagy közületek ügyét.

Az a nagygyűlés, amelynek előkészítő szakosztályai már ma, pénteken reggel megkezdik munkájukat, létkérdéseink seregszemléjével és komoly számbavételével szedi rendbe az elmúlt négy esztendő hosszú során felgyülemlett elintéznivalóink garmadáját. Az országban élő kétmillió magyar legkitünőbbjeinek parlamentje a legkörültekintőbb gondossággal állította össze a kongresszus tárgysorozatát, merthiszen minden becsületesen gondolkozó, tisztafejú magyar ember érzi és tudja, hogy a nagygyűlés mérlegén a saját jövő sorsunk ügye fekszik. Vannak törvényeink, amelyek igazságos védelmet biztosítanak mindnyájunk részére a jogtalanság, az erőszak kilengései ellen és az ország alkotmányának egyenlőséget ad mindenki számára a törvény, az igazságszolgáltatás fórumai előtt. Am szükséges az is, hogy törvényadta jogainkat ne csak ismerjük, de élhessünk is velük és a rendelkezésünkre álló alkotmányos eszközökkel megszerezzük és meg is tartjuk önmagunk egyéniségét, munkánk értékét, produktivitásunk elismerését és feltétlen tiszteletét. Úgyes politikai dajkamesék által nem hagyhatjuk tudatosan meztelvéstetni az ország közvéleményének többségét a mi életünk, munkánk és célkitűzéseink becsületessége, jogossága és értéke feijől, melyet az egész ország közéletében jelent: és ugyanakkor, amidőn fel kell világosítanunk a tömegeket a tényleges helyzetről, egyben arra is kell gondolnunk, hogy miképpen építsük fel kisebbségi közéletünknek azokat a bástyáit, amiket aláaknázott, vagy éppen megsemmisített az utóbbi évek túlzó politikai széljárása. A legutóbbi választások eredményei meggyőzheték a kormány illetékes ténylegeseit is róla, hogy az ittélő magyarság fegyelmelzetten sorakozik vezetői mögött és mindezekor becsülettel támogatja azokat, akik a mi számunkra is biztosítani kívánják az életet s az érvényesülés lehetőségeit. Legfőbb ideje, hogy mások is belássák, hogy az ország magyarságának sorsa nem lehet belső, vagy külső politikai elgondolások széljárásainak

Ujabb támadás egy angol hajó ellen a Földközi-tengeren

Constantából szállított kőolajat Barcelonába a megtámadott hajó
Minisztertanács Londonban a sorozatos támadások ügyében

LONDONBÓL jelentik: A Lloyd hajószállító vállalat tulajdonát képező Hoodford angol olajszállító gőzöst a Columbretes-szigetek és a spanyol partok között megtorpedózták. A hajó második gépésze meghalt és hat matróz megsebesült. A sebesülteket Domcarloban partraszállították. A megtorpedozás után három órával a gőzös elsüllyedt.

A kapitány és a legénység mentőcsónakokon partra jutott. A 7000 tonnás hajó Constantából indult utnak augusztus 27-én és Barcelonába, illetve Valenciába hajózott.

A rejtélyes tengeralattjáró kalózhadjáratának újabb bizonyítéka példátlan felháborodást váltott ki Angliában és Franciaországban. A francia külügyminiszterium állandó telefonérinkezésben van Londonnal, hogy megtárgyalják milyen intézkedésekkel lehetne biztosítani az angol és francia hajózás védelmét.

Ujabb jelentés szerint a megtorpedozott Hoodford angol gőzös két mérnöke meghalt és hat matróza súlyosan megsebesült.

Kutatják a Havock támadóját

Az angol közvélemény élénken foglalkoztatja, hogy milyen körülmények között került a megtorpedozott Hoodford az angol hajók névjegyzékébe. Vasiliu, annak a hajózársaságnak az igazgatója, amelynek tulajdona a Hoodford, a Press Associated munkatársának kijelentette, hogy a hajót Londonban jegyezték be az angol hajók névjegyzékébe. Elmondta, hogy a 32 főnyi legénységhől 30 görög származású, 1 román és 1 magyar nemzetiségű. Vasiliu szerint a gőzös Constantából kőolajat szállított Barcelonába, de miután ott nem tudott kirakodni, ezért Valencia felé indult el: utközben érte a szerencsétlenség.

Már kilenc angol hadihajó kutat a Földközi-tengeren a Havock angol torpedóromboló megtámadója ellen. A Daily Express meggyőződése szerint a hajót egy köztársasági tengeralattjáró támadta meg. A helyzetet Londonban rendkívül súlyosan itélik meg és Eden angol külügyminiszter állandó távbeszélő-összeköttetésben áll a jelenleg Skóciában üdülő Chamberlain angol miniszterelnökkel.

Az angol kormány tagjai csütörtökön délelőtt 11 órakor minisztertanácsot tartottak a Havock angol torpedóromboló elleni titokzatos támadás ügyében.

Az angol Havock torpedóromboló ma dél-

előtt visszatért a gibraltári kikötőbe. Ugyancsak visszatért Hastig torpedóromboló is, amely a támadás után a spanyol partok mentén kutatott az ismeretlen nemzetiségű, rejtélyes tengeralattjáró után. A többi kiküldött angol hadihajó azonban tovább folytatja a kutatást.

Egyes párti lapok, így az Excelsior és az Oeuvre Olaszország terhére írja a Földközi-tengeren történt sorozatos tengeralattjáró-támadásokat. A Journal viszont rámutat, hogy az angol hajók elleni támadások Franco ügyének semmiképpen sem használnak. A titok nyitját tehát nem csupán az egyik oldalon kell keresni.

Tárgyalások Katalánia meghódolásáról

Chortage tábornoknál, a santanderi arconalon harcoló csapatok parancsnokánál a köztársaságiak küldöttsége jelent meg, hogy Gijon város átadásáról tárgyaljanak vele.

A Matin hendaye-i jelentése szerint Franco tábornok megbízottai szerdán délután Biarritzba utaztak, hogy tárgyaljanak a katalán kormány megbízottaival Katalánia meghódolásáról. Nemzeti részről ismételt hangzattják, hogy Franco tábornok csupán feltétel nélküli meghódolást fogad el.

A köztársaságiakat vádolja az olasz sajtó a támadásokkal

Amint jóltesült helyről közlik, a spanyol nemzeti kormány több francia állampolgárt utasított ki.

Azt hiszik, hogy ezek a kiutasítások megtorlás jellegével bírnak, mert a napokban a franciák utasítottak ki egy spanyol állampolgárt.

Tribuna című római lap nagy cikkben foglalkozik az angol hajók elleni támadásokkal és megállapítja, hogy a támadások csakis a köztársasági Spanyolországnak állanak érdekében.

A partvidék melletti harcok folytatódtak és a nemzeti csapatok már 80 kilométernyire

nyugat felé nyomultak előre Santandertől. A Vila Majori-szakaszon a nemzeti csapatok három kilométerrel nyomultak előre és folytatják hadállásaik előretolását.

A londoni lakosság izgalma tetőfokra hágett és több helyen csoportok verődtek össze, amelyek követelték, hogy Anglia szerezzen magának elégtételt a súlyos sérelemért.

Az újságok megállapítják, hogy a kormány szükségét érzi a haladéktalan és erélyes cselekvésnek. A kormány türelme végéhez érkezett — írja az Evening Standard.

függvénye sem, mert ez a magyarság, amely sorsát saját maga kívánja kormányozni az állam és a törvények keretei között, minden politikai divaton, széljáráson felül is nem akar

mást, csak becsülettel élni és dolgozni, hogy fenttartsa magát ebben a tejjel-mézzel folyó, gazdag országban, népi kincseivel és kulturális értékeivel egyetemben. (J.)

Cserépkályha, olcsó árban kapható kizárólag a „CERAMICA” (SZILAGYI) 3612

stantu-gheorghel
gyártmányu
prima minőségű

kályhas cégnél, Bul. Regina Maria 9. sz. I. emelet.

Hétezer leire emelték a buza kiviteli prémiumát

Kilenc milliárd leirel aktív az év első nyolc hónapjában külkereskedelmi mérlegünk — A marha- és juhkivitel után is fizetnek prémiumot —

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma ülésezett és Pop Valer kereskedelmi és iparügyi miniszter részletesen beszámolt az ország külkereskedelmi helyzetéről. A miniszter elmondotta, hogy az év első nyolc hónapjában a kivitel elérte a 20 millió leiret és külkereskedelmi mérlegünk 9 milliárddal aktív. Mivel az export fokozódása várható, előreláthatólag az országból kiszállított áruk értéke az év végén eléri majd a 36 milliárdot, míg az elmúlt esztendőben csak 20 milliárd leiret értékű árut exportáltunk.

Az állatkivitel támogatására a gazdasági bizottság elhatározta, hogy 3 leiret prémiumot fizet az élő szarvasmarha kilójáért, az élő juhkivitelnél pedig 2 leiret a prémium. A kiviteli jutalom szíriai, egyiptomi, máltai és libiai viszonylatban érvényes, szeptember elsejétől kezdődően. Ami a gyümölcskivitelről, le szállították a Banca Națională-nak átadandó devizamennyiség arányszámát tízről öt százalékra, ugyanakkor pedig úgy döntöttek, hogy

a beszolgáltatott tételek után 38 százalékos felárat fizet a jegykibocsájtó intézet. Tanulmány tárgyává teszik a gyenge valutájú országok felé irányuló gyümölcskivitel lehetőségét is.

Naplirenden szerepelt a tizifa-probléma is és a bizottság úgy döntött, hogy közbenjár az államvasut vezérigazgatóságánál a fuvardíj és egyéb illetékek mérséklése érdekében. Azt szeretnék elérni, hogy a búkkfa felvágva és házhoz szállítva, bucuresti-i viszonylatban ne kerüljön többé 6500 leinél.

A gabonaértékesítő-bizottság szintén ma ülésezett. Negura szövetségi miniszter elnökletével és elhatározta a kiviteli prémium fel-emelését vagononként 7000 leiret a kötések között, amelyek szeptember második és október tizedike között jönnek létre. Ugyanilyen arányban kiviteli jutalmat fizetnek a liszt-export támogatására is, egyben pedig elhatározták, hogy a buza minimális exportárát 42.000 leiben szabják meg vagononként.

Cáfolják Blücher tábornagy kínai útját

— A mikádó imádkozik a japán fegyverek győzelméért —

Tokióból jelentik: A mikádó selyem díszöltözésében felkereste a császári palota templomát, ahol hosszasan imádkozott az oltárnál népe boldogulásáért és a japán fegyverek győzelméért. A japán főváros népe tegnap nagy négyülést rendezett, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. Ebben azt követeli a nép, hogy a nankingi kormány teljes legyőzéséig folytassa a japán hadsereg a háborút. A határozati javaslatot elküldték valamennyi japán külképviseletnek. A Nankaut elfoglaló csapatok parancsnokától, Aritin tábornoktól távirat érkezett Tokióba, hogy csapatai tovább folytatják az előnyomulást és újabb erős ostromra készülnek.

A japán sajtó nagyon éles magatartást ta-

nusit Angliával szemben. A távolkeleti kérdés tanulmányozására alakult társaság Kono herceg miniszterelnökhöz eljuttatta határozatát, amelyben kiemeli, hogy Anglia a japán-kínai viszályban kifejezetten barátságtalan magatartást tanúsított Japánnal szemben. A határozatot különben a lapok feltűnő beállításban közlik. A sajtó nyomatékosan rámutat arra, hogy a szovjet őszi nagy szibériai gyakorlatait egybekapcsolja a szovjet távolkeleti hadseregének nagygyakorlataival.

A külföldi híresztelésekkel szemben hivatalosan megállapítják, hogy Blücher tábornagy niucser. Kínában és nem is hagyta el a Szovjet területét.

A rászédett miniszter

Írta: JOSEPH-ÉMILE POIRIER

1777. áprilisának első napjaiban a hendaye-bordeauxi postakocsiban egy fiatal ember postáját olvasságta. Szomszédja belesett a levélbe, amelyet éppen felbontott és látta a címzést, amely szerint utitársa egy La Fayette márki volt. Nem tudta, ki lehet és mivel a márki ügyet se vetett utitársaira, a szomszéd is elfordult és nem törődött többé vele. A husz éves La Fayette-nek pedig alapos gondjai voltak. Ott őrizte zsebében a király pecsétés levelét, amelyben megtiltották neki, hogy Amerikába utazzék, márpedig a fiatal ember szilárdul eltökélte, hogy résztvevő az amerikai harcban, amelyet az angolok ellen függetlenségükért vívtak. A Versaillesből érkező levél szerint Marseillebe kellett volna mennie, hogy ott várja be a további parancsot.

Saint-Jean-de-Luzben, az első állomáson La Fayette megebedett. A vendéglős csinos leánya nagyon megnyerte tetszését. Bemutakozott neki és olyan mélyen talált nézni a szép leány szemébe, hogy a leány az Istennek sem engedte kifizetni az ebédet és mikor a postakocsi elindult, még zsebkendőjét is lobogtatta utána. Bordeauxban, ahol bérelt hajója horgonyzott, La Fayette barátainál szállt meg.

— Tintát és tollat adjatok — volt első szava és azonnal levelet írt Maurepasnak, a külügyminiszternek, kérve, vegye rá a királyt, engedje meg, hogy elutazhassék Amerikába.

— Vigyázz! — mondta Du Bois Martin. — Maurepas kémjeivel van tele az egész város.

— Tele lehet, — nevetett a márki — nem törődöm velük. — Még aznap parancsot adott hajója kapitányának, hogy a spanyol vizekre menjen és

azzal, mint aki jól végezte dolgát, sétálgatott Bordeauxban. De negyednap ismét tintát és tollat kért barátjától.

— Nem takarékoskodsza a tintával — nevetett Du Bois Martin.

— Nem bizony. Maurepasnak írok. Megírom, hogy mivel nem felelt, úgy tekintem, mintha beleegyezését adta volna utamhoz és megyek. Holnap indulok Spanyolországba és hajóra szállok.

— De hisz a posta még nem járhatta meg Párisit!

— Nem is várom meg a miniszter választát — nevetett La Fayette.

Du Bois Martin minden aggodalma ellenére megírta a levelet és másnap Du Bois negyedmagával a postakocsiállomás közelében egy csapszék-ből figyelte, hogyan sikerül a márkinak megugrania Maurepas kémjei elől.

A négy férfi leste, amint a vendégek egymásután érkeznek és foglalják el helyüket a kocsiban. Azután a kocsi is kijött és felkecmergett a magas bakra. Végül érkezett a lovasz. Nyeregbe vetette magát, egy pillantást vetett a kocsi felé: a márki volt. A négy barát fizetett és kiment a kocsi elé. Abban a pillanatban indult el a roppant alkotmányos és a patkócsattogás és a kocsi zörgése közepette Du Bois Martin odasugta a szomszédjának:

— A csel sikerült. Senki sem ismerte fel.

Két nap óta voltak uton, mikor a márki elmosolyodva gondolkodott, vajjon megismeri-e a saint-jean-de-luzi korcsáros leánya áruházában. Mikor megérkeztek a postakocsiállomásra, a leány éppen az ajtóban állt. Amint La Fayette leszállt a nyeregből, a leány átsietett az udvaron. Meglátta a márkit, meghökkenve megállt és kerekre nyitotta szemét. A márki csak most látta, milyen veszélyben forog és villámgyorsan intett a leánynak, ne árulja el, hogy megismerte.

Csak olasz állampolgárok telepedhetnek le Abesszinában

Chi—Kolozsaváról jelentik: Az olasz—abesszin háboru lezárása óta a Chi—kolozsavári olasz konzulátushoz egyre-másra érkeznek be a kérések, amelyekben munkanélküli iparosok és szabadfoglalkozásuk letelepedési engedélyt kérnek Abessziniába, hogy ott maguknak existenciát teremtsenek. A beérkezett kéréseket az olasz követség elküldötte az olasz kormányhoz, amelyekre most érkezett meg a válasz. Az olasz kormány hivatalosan közölte a folyamodókkal, hogy Abessziniában csak olasz állampolgárok telepedhetnek le és így beutazási engedélyüket visszautasította.

Hull külügyi államtitkár:

A leszerelés az egyetlen kiút

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár a rádióban beszédet mondott, amelynek során hangoztatta, hogy a világ sorsát csak egy tény hangolhatja kedvezőre: ha a világ nemzeti áttérnek a fegyverkezés korlátozására. A leszerelés az egyedüli kiút.

— Ha a világ nemzeti továbbra folytatják óriási arányú katonai készülődéseiket és háborus fegyverkezésüket, akkor a világot feltartóztatatlannul a biztos csődbe kergetik.

A külügyi államtitkár ezután megállapítja, hogy egyre több ember követeli a gazdasági háboru befejezését, a produktív munka fokozását és a tüke konstruktív szerepének visszatérését. Majd az amerikai kormány kereskedelmi és gazdasági politikájáról beszélt. Az Egyesült-Államok visszaállították a kereskedelem szabadságát, megszüntették a korlátozásokat és ezzel az egész világnak példát adtak a gazdasági élet meggyógyítására nézve.

— Le kell rombolni a gazdasági korlátozásokat Európában és az egész világon — mondta a külügyi államtitkár — hogy újból lehetővé váljék a különböző országok között a kereskedelmi forgalom. Az Egyesült-Államok minden kezdeményezéshez hozzájárul, amely a világnak vissza akarja adni a gazdasági megújodást.

— Látja, kisasszony, — sugta — az ember néha ilyen kényes helyzetbe kerül. Áruházban kell menekülnöm. Ne árulj el, könyörgöm.

— Legyen nyugodt, márki ur, nem szótok — felelt a leány — és ha tovább mennek, imádkozni fogok önért.

Rövid idő múlva a márki ismét nyeregbe pattant. „Ha nem lenne olyan csinos és őszinte, — gondolta magában — azt hinném, hogy maga Maurepas hozta utamba, hogy legalább lelkifurdalásom legyen.” Megtapintotta ostorát. „Most vége a nevetésnek” — mondta. „Másnap már bérelt hajója fedélzetén, amerikai tiszteltől körülvéve hajózott az amerikai partok felé.

A mellvédhez támaszkodva merően nézte a partot, amint egyre keskenyebb lesz. Európa utolsó kis csikja is eltűnt a látóhatár alatt:

— Figyelmeztetem, — fordult a hajó holland kapitányához — hogy amennyiben hajónkat, amelyet mindössze két rongyos ágyu véd, valamely angol hajó megtámadja, inkább légberöptem, de nem adom meg magamat.

De ezen az éjszakán La Fayette kísértői közül senki se aludt olyan nyugodtan, mint maga a márki. Husz éves volt, gyönyörű kaland felé haladt és Saint-Jean-de-Luz-ben egy szép leány imádkozott érte...

A modernül átalakított CORSO Slágermozgó szezonnyitó filmje

Egy éjszaka a Dunarea-n

minden várakozást felülmúlt: mert a bécel film-művészet soha kedvesebb, sablonmentesebb és bájosabb műzsisáju filmreket még nem produkált Dorit Kreysler, Simo Margit, Ida Wüet, Wolfgang Liebeneiner, Leo Szizák. 5. 7.15. 9.15. Paramount híradó. Pótkóp. Telefon: 2065

Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakelőadóinak javaslatai kisebbségi közigazdasági életünk létkérdéseinek megoldására

**Pénteken kezd tanácskozását Sf.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgyön a párt
kisebbségi, kulturális és közigazdasági szakosztálya — Határozati javas-
latok a transilvaniai magyar bankok, kisiparosok, mezőgazdák, tejtermelők
és ingatlan tulajdonosok problémáiról**

Ma, pénteken délelőtt ülnek össze Sf.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgyön az Országos Magyar Párt szombati nagygyűlésének megelőző napján a párt egyes főbb szakosztályai, így Dr. JAKABFFY Elemér elnökletével a „kisebbségi”, dr. PAÁL Árpád elnökletével a „kulturális”, továbbá dr. GYÁRFÁS Elemér elnöke alatt a „közigazdasági” szakosztályok, hogy az ország magyarságának közéletében szereplő összes idevonatkozó létkérdéseit megtárgyalják, nívós előadások keretében között teljes részletességgel megismerjék és meghallgassák a kitűnő előadók határozati javaslatait is, amelyeket a vezetőség részéről minden egyes szakosztály a szombati nagygyűlés elé elfogadás végett beterjeszt. A párt

1. A transilvaniai magyar bankok helyzete az adósságrendezések és a banktörvény után. A csoportosításuk és újrendezésük a magyarság közérdekének megfelelően. Előadó:

Dr. Debreczy Béla, Brasov—Brassó

1. Az Országos Magyar Párt nagygyűlése megállapítja, hogy a pénzügyi szervezetlenség eredményeként a magyar nép elemi hitelszükségletei sem elégíthetők ki s ennek következtében máris bekövetkezett gazdasági inferioritásának összeomlása szélesbülése csak akkor kerülhető el, ha a magyarság gazdasági erejének pénzügyi megszervezése megoldatik.

2. Minthogy a bankok, mint tőke-gyűjtők s a tőkének produktív célok felé irányítói, a kapitalista gazdasági rendszerben fontos feladatra vannak hivatva, amit ezidő szerint más hitelszervek nem tölthetnek be, a nagygyűlés a magyar néprétegek életérképében állónak tekinti, hogy a pénzügyi megszervezésnél a magyar tőkével bíró és részvénytársasági formában működő bankokra különös figyelem fordíttassék s biztosíttassék, hogy ezek teljesíthessék hitelszerző és hitelnyújtó feladatukat.

3. Minthogy az amugyis csekély magyar tőke, amely a hitelélet újjáéledésének alapjává szolgálhatna, a hitelszerzés és hitelnyújtás szempontjából sullyal alig bíró kis tőkékkel töredezett s ezeket a töredékeket sem foglalja magasabb egységbe, sem erkölcsi, sem gazdasági szempontból, nemzeti irányu, egységes pénzügypolitikai célkitűzés, a banktőkék mai megosztottsága mellett nemcsak a gazdasági válság után bizalmatlanná vált nagytőke elzárkózottsága állandósulna a konverziós törvény következtében immobilá váló kisebb intézetekkel s rajtuk keresztül a magyar néprétegekkel szemben is, hanem utja vágódnék még annak is, hogy legalább népünk kis takarékosági tőkéi, mint betéti tőkék táplálják gazdasági életünk vérkeringését s így a mai helyzet fennmaradása a magyar népnek a forgótőkétől való teljes megfosztottságához vezet.

4. A nagygyűlés parancsoló szükségességnek látja ezért, hogy a széttöredezt magyar banktőkék nagyobb egységekben tömöríttessenek, melyek legalább egy-egy középbank tőkeerejével bírjanak, ezekre támaszkodva a jelentősebb transilvaniai városokban (Cluj—Kolozsvár, Târgu-Mureş—Marosvásárhely, Brasov—Brassó, Satumare—Szatmár, Oradea—Nagyvárad, Arad és Timişoara—Temesvár) a magyar hitelélet gócpontjai épüljenek ki s ezek mellett és ezekre támaszkodva a helyi hitelügyek kielégítése céljából minden magyar lakta megye székhelyén, akár önálló intézet formájában, akár fiók gyanánt, részvénytársasági pénzintézetek működjenek.

5. A nagygyűlés szükségesnek látja, hogy az egyetemes gazdasági célok elérése érdeké-

ben a magyar jellegű pénzintézetek szorosabb együttműködési kapcsolatát létesítsenek és tartsanak fenn a másféltizedes jogi személyiséggel bíró Bankszindikátus kötelékében.

6. Kimondja a nagygyűlés, hogy csak azok a pénzintézetek tekinthetők magyar jellegűeknek és a magyarság egyeteme csak azokat fogja támogatni erkölcsi erejével melyek kifejezetten vállalják a magyar jelleget, ennek minden következményeivel.

2. A magyar kisiparosok megszervezése. Előadó:

Szabó Béni képviselő, Brasov—Brassó

A nagygyűlés sürgősen szükségesnek tartja a magyar kisiparosok minden irányban való megszervezését.

1. E célból helyesnek találja, ha a magyar kisiparosság a szakmai érdekek védelmére és fejlesztésére közös szervet létesít, más nemzetiségű iparostársaival.

2. Szükségesnek tartja, hogy emellett a magyar kisiparosság gazdasági, szociális és társadalmi érdekeinek elősegítése és védelme céljából megfelelő cím alatt, egységes, országos jellegű magyar szerv keretében tömörüljön.

3. Végül szükségesnek tartja, hogy a magyar kisiparosok politikai és népkisebbségi céljaik kellő megismerése és hathatósabb védelme érdekében az O. M. P. keretében, a Párt szervezeti szabályzata alapján, kisiparos-szakosztályokat létesítsen.

Mindezeket a nagygyűlés azért tartja szükségesnek, hogy ily megszervezés útján, a magyar kisiparosok a létesítendő szervezetekben tanítást, támogatást és védelmet nyerjenek s így az államnak értékes polgárai, egyházaiknak hűséges fiai s fajuknak minél öntudatosabb tagjai lehessenek.

4. Az új mezőgazdasági törvény életbelépésével járó teendőink. Előadó:

**Gróf Teleki Adám földbirtokos,
a transilvaniai „Gazda” szerkesztője,
Uioara—Marosujvár**

Az 1937. március 22-én közzétett mezőgazdasági törvény egyes intézkedései a szövegezés miatt különböző értelmezésekre adhatnak alkalmat, amelyek esetleges rosszindulatú beállítás következtében súlyosan érinthetnék a magyar gazdatársadalmat. Ezenkívül a törvény az általános mezőgazdasági

érdekeket egyes helyeken szem elől téveszti vagy elhanyagolja. Ezekre való tekintettel mondja ki a nagygyűlés, hogy:

1. utasítja központját és a parlamenti csoport tagjait, hassanak oda, hogy a végrehajtási utasítás szövegezésénél világosan és félreérthetetlenül értelmeztesse azokat az intézkedéseket, amelyek homályos fogalmazásuk miatt különböző magyarázatra adnak alkalmat.

2. utasítja a központot és a parlamenti csoport tagjait, hogy a törvény alkalmazásánál hassanak oda, hogy a magyar gazdatömegek ne csak a terhek viselésében, hanem a törvény előnyeiben is részesüljenek és etekintben ne legyen különbség az állam polgárai között.

3. A törvény éppen a hiányos és hézagos volta miatt nem lehet végleges megoldási formája, csak kiinduló pontja az ország mezőgazdasági életmivójának feljavítási, rendszerének átalakítási munkájában.

4. utasítja a parlamenti csoport tagjait, hogy a mezőgazdasági szervezés nagy munkájában bevezetendő minden lépést kísérjenek figyelemmel és igyekezzenek odahatni, hogy a törvény hiányosságai kiküszöböltesse és a magyar kisebbségi gazdatömegek egyenlő elbánásban részesüljenek.

5. Legelőnk feljavítása. Szarvasmarha-állományunk minőségének és mennyiségének emelése. Tejtermelésünk fokozása. Tejtermék értékesítése. Előadó:

Telegdy László, az EGE főtisztviselője, Cluj—Kolozsvár

1. Minthogy a mezőgazdaság szervezéséről és serkentéséről szóló törvény alapján a közeljövőben kiadandó végrehajtási utasításban nyernék szabályozást az állattenyésztés fejlesztését és az állatállomány minőség- és mennyiségbeli javítását célzó feladatok s tervek, felkéri a nagygyűlés a Magyar Párt parlamenti tagjait, hogy e téren minden megmozdulást élénk figyelemmel kísérjenek, főként az egyenlő elbánás szempontjából s ugyancsak élénken figyeljék az állattenyésztésre vonatkozó törvények és rendeletek kivételével megbízott intézet (Institutul Național Zootehnic) működését, hogy az állami támogatás és segítség előnyeiben, állattenyésztéssel foglalkozó, magyar lakta vidékeink aránylagosan részesüljenek.

2. Minthogy a közlegelők szervezésére, kezelésére és kihasználására hozott, 1928. április 12-iki törvény, a szerzett tapasztalatok szerint, a kitűzött célnak nem felel meg: minthogy a szakkörökben ismételt felvetett e törvénynek az élet szükségleteinek megfelelő módosítása, utasítsa a nagygyűlés a Magyar Párt parlamenti tagjait, hogy törekedjenek a most érvényben levő törvény akár novelláris megváltoztatására, akár új, megfelelő törvénnyel való helyettesítésére. Különösen kívánatos volna e törvény kivétele a belügyminisztérium hatásköréből és visszahelyezése a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe, hogy így a törvény alkalmazása szakemberekre bízassék, ami garanciája volna annak, hogy a törvény végrehajtásában csak az ország gazdasági érdekei bírnának döntő jelentőséggel.

6. Az ingatlanforgalom korlátozásai. Előadó:

**Dr. Asztalos Sándor ügyvéd,
Cluj—Kolozsvár**

Az új mezőgazdasági törvény első részében, valamint a földreform-törvény 47-ik szakaszát értelmező egy szakaszos törvényben a törvényhozó nemzeti érdekek hangoztatásával oly intézkedéseket hozott, amelyek sértik az alkotmánytörvény 1., 5., 17., 129., 130. és 131. szakaszainak intézkedéseit s a romániai magyar kisebbséghez tartozó román állampolgároknak jelentősen megnehezítik mezőgazdasági ingatlanok vásárlását s így lassan földmülkültiv tételülkhöz vezethetnek, ezért a nagygyűlés kimondja, hogy:

URANIA Tel.: 1-2-32.

5, 7.15, 9.30.

GRETA GARBO újra szerelt

TAYLOR-t.

„Kaméllás hőségy”-ben

Kiegészítő műsor: Stan és Bran, „Házalók”

Qles hely árak.

1. a magyar kisebbséghez tartozó állampolgárok nem tekinthetők a két törvény miniszteri indoklásában irt nemzeti érdek szempontjából veszélyes elemnek és tiltakozik minden olyan értelmezés ellen, hogy a magyarság fiai ilyeneknek minősítsenek adott esetekben;

2. kötelezővé teszi összes megyei, városi és községi tagozatai részére, e törvényeknek tagjaik körében való alapos ismertetését;

3. a magyar kisebbség fiainak jelenlegi mezőgazdasági ingatlanait oly vagyonnak tekintik, melynek csökkenése a magyarság létalapiját veszélyezteti s ezért a magyar kézen lévő mezőgazdasági ingatlanok minden elidegenítését a magyarság egyeteme ellen elkövetett bűnnek minősíti;

4. mindkét törvény sérelmes intézkedéseit lemerült konkrét esetben az érdekeltek által alkotmányellenesség címén megtámadandónak mondja ki.

120.000 katona és 100 repülő vesz részt a jugoszláv hadgyakorlatokon

Belgrádból jelentik: Szeptember 22-én kezdődnek a jugoszláviai nagy hadgyakorlatok, amelyeken minden fegyvernembeli 120 ezer főnyi katonaság és 100 repülő fog részt venni. A manőverek színtere a határvidék Szlavónia és Horvátország között, továbbá az erdős hegyes terület az Adria északi partvidéke mentén. Belgrádban szó van arról, hogy Gamelin tábornok, francia vezérkari főnök is végignézi a gyakorlatokat. A német birodalmi vezérkar külön tiszti küldöttséget nyújt a jugoszláviai hadgyakorlatokra és Badoglio tábornagy, olasz vezérkari főnök vezetésével olasz tiszti küldöttség is részt vesz a hadgyakorlatokon.

Járni tanítja Aradon a rendőrség a gyalogjárókat

A sorozatos közlekedési balesetek vizsgálata során megállapítást nyert, hogy azok nagy részét a fegyelmezetlenül közlekedő gyalogosok idézik elő. Ezért a rendőrség közlekedésügyi osztálya szigorú rendszabályokat fogantatott a gyalogjárók közlekedése érdekében. Az idevonatkozó törvény alapján a rendőrség elrendelte, hogy a járókelők csakis a járdán közlekedhetnek és mindazokat, akik szeptember 3-tól (péntektől) kezdve az utcán járnak, szigorúan megbüntetik. A közlekedési ügyosztálya utasította a közrendőröket, hogy kísérik figyelemmel a gyalogjárókat és akiket kihágáson érnek, nyomban készítsenek ellenük kihágási jegyzőkönyvet, amelynek alapján a rendőrbírószék szigorú pénzbüntetéssel sújtja a közlekedési rendelet ellen vétőket.

Természetesen a járművek közlekedését is megrendszabályozzák. Mint csütörtöki lapszámban is megírtuk, már eddig is tömeges jegyzőkönyvet készített a rendőrség az olyan járművezetők ellen, akik szabálytalan oldalon közlekedtek. A járművek közlekedését továbbra is teljes szigorral ellenőrzik. Tilos az uttest baloldalán vezetni a járműveket s nem szabad az ut baloldalán megállni azokkal. Este, amennyiben az autót az ut mentén állni hagynák, a gépkocsik lámpáit égve kell hagyni, nehogy összeütközés történjen. A város területén közlekedő járműveknek szigorúan tilos az úgynevezett klaxonokat vagy kompresszoros tülköket használni. Csakis „gumikörte” dudákkal szabad tülkölni és azt is a legszükségesebb esetekben lehet igénybe venni, hogy a lehetőségekhez képest megóvják a város csendjét. A rendőrség ezután is figyelmezteti a járművek vezetőit, hogy esős, sáros időben a legnagyobb óvatossággal vezessék gépeiket, mert az új büntetőtörvénykönyv alapján elvárják mindazok ellen, akik sárral vagy vízzel lepriccelik a gyalogjárókat, amennyiben azok erről feljelentést tesznek ellenük. A biciklistáknak a jövőben el van tiltva, hogy eleresztett kormányval és megengedettnél nagyobb sebességgel közlekedjenek. Egyébként közli a rendőrség, hogy csakis fékkel, csengővel és lámpával felszerelt kerékpárral lehet közlekedni. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik.

5- letes szöveg nélkül is, ha eredményt akar elérni Magyarországon, a legparányibb hirdetés is biztos sikerre vezet, ha hirdeti a magyarországi lapokban.

A hirdetések érdekeit

6- hatóan előmozdítja a budapesti és vidéki lapok óriási példányszáma. Tegyen egy kísérletet és meggyőződik, hogy Ön értékes új vevőkört kap.

Forduljon hirdetés ügyben a megbízhatóságáról közismert régi

BUDAPEST, VI.,

Teréz-körut 35.

ERDOS

JÓZSEF

hirdetési irodájához

Óriási pénzügyi botrány Belgiumban Van Zeeland körül

— Összehívták a minisztertanácsot —

Párisból jelentik: Pédátlanul izgalmas pénzügyi botrány robbant ki Belgiumban. A pénzügyi botrány középpontjában nem kisebb ember áll, mint maga Van Zeeland miniszterelnök. De Man pénzügyminiszter kijelentette, hogy kénytelen volt Van Zeeland ellen a vizsgálatot megindítani.

Az esemény politikai körökben óriási meg-

VAN ZEELAND

döbbenést keltett és a rexisták természetesen igyekeznek maguknak belőle politikai tőkét kovácsolni. Mint ismeretes, a legutóbbi választáson Van Zeeland állott szemben a rexisták vezérével, Leon Degrellel, akivel szemben hatalmas győzelmet aratott. A rexisták tegnap este Brüsszel utcáin hatalmas tüntetést rendeztek és gyúdalokat énekeltek Van Zeelandról. A rendőrség erőszakkal oszlatta szét a

tüntető tömeget és kordonnal zárta el a Nemzeti Bankhoz vezető utcákat.

A Nemzeti Bank rendkívüli közgyűlésén Vandieren flamand szenátor kijelentette, hogy valóban a Nemzeti Bank delegálta Van Zeelandot a kormányba és részére egy 330 ezer frankos alapot létesített. Az Information financière munkatársa előtt nyilatkozott Van Zeeland miniszterelnök és kijelentette, hogy a Nemzeti Bankból valóban nagyobb összeget vett fel. A pénzügyminiszter a Le Peuple című socialista lapban nyilatkozott és kijelentette, hogy a miniszterelnök nyilatkozatával kapcsolatosan a Nemzeti Bankban megindult a vizsgálat.

Van Zeeland röviddel ezelőtt visszalépett a Nemzeti Bank helyettes kormányzó posztjától és jellemző módon távozását a hivatalos lap nem is regisztrálta. Az alkormányzó pozíciót nem is töltötték be egyelőre, csak azért, hogy a közönség figyelmét fel ne hívják. A Nemzeti Bank büdzséjében szerepel egy hatalmas összeg igazgatói fizetések címen. Van Zeeland állítólag ebből az alaptól visszalépése után is különböző összegeket vett fel és pedig 863 ezer frank összegben. Ez csak akkor derült ki, amikor De Man pénzügyminiszter felszólította a Nemzeti Bankot, hogy a Van Zeeland fizetésére fentartott összegeket, miután az alkormányzó állás nincs többé betöltve, mint bevételt könyveljék el.

A pénzügyi botrány következtében váratlanul kormányválság robbant ki és ma délutánra sürgősen összehívták a minisztertanácsot, amelytől nagyjelentőségű eseményeket várnak. A helyzet mindenesetre rendkívül bizonytalan.

A budapesti őszi vásár

Budapestről jelentik: Csütörtökön, 2-án nyílt meg méltó ünnepek között az ezidei lakberendezési és háztartási őszi vásár, amely tudvalevően ezuttal országos kézművesipari kiállításra is bővült. A kiállítás természetesen már teljesen készen áll a megnyitásra és azok a benfontesek, akik már láthatták, valóságos csodákat mesélnek a kiállítás művészi szépségéről és páratlan gazdagságáról. A rendezőség csak most közölte a nyilvánossággal, hogy a féláru utazási és a vízumkedvezményeken felül Budapestben kedvezményes villanyosjegyeket, továbbá gyógy- és strandfürdő, színházak, muzeumok és egyéb hasonló helyek látogatására kedvezményes utalványokat tartalmazó jegyzeteket bocsát pénztárainál az uta-

zási igazolvánnyal érkező látogatók rendelkezésére.

A kiállítást rendező Országos Iparegyesülethez beérkezett jelentések szerint az Európa utazási iroda Bucurestiből különvonatot szervez a vásárt megnézni akarók részére, Bucurestiből, Cluj—Kolozsvárról és Braşov—Brassóból a romániai kézművesipari szervezetek csoportosan érkeznek a kiállítás meglátogatására, a határmenti városokból a kiállítás ideje alatt lebonyolításra kerülő sportesemények látogatására ugyancsak különvonatok indulnak. Ez utóbbi vonatok utasai már lakóhelyükön, a Waggons-Lits utazási iroda fiókjainál kedvezményes belépőjegyeket kaphatnak az Őszi Vásár és Kiállítás meglátogatására.

Szeptemberben folytatja a kisantant a magyar kérdés részletes megtárgyalását

Bárdossy magyar követ és a külügyminiszterek közötti tanácskozás nagy jelentőségét egyhanguan elismeri az érdekelt államok számottevő sajtója

Krofta külügyminiszter: A kisantant vezetői őszintén kívánják a megegyezést

A most végbement sinai kisantant-konferencia nagy jelentősége kihangsúlyozódik azokból a megállapításokból, amelyekkel a kisantant-államok sinai tanácskozásait az érdekelt államok sajtója fogadta. Különösen a BÄRDÖSSY László dr. bucurești-i magyar követség a kisantant-államok külügyminisztereinél tett látogatása foglalkoztatja élénken az utódállamok nagy lapjait. Megállapítják, hogy a kisantant és Magyarország kapcsolatainak rendezése tekintetében sikerült a holtponton túljutni.

Krofta külügyminiszter a kisantant-államok és Magyarország viszonyáról

Általános figyelmet érdemel Krofta Kamil csehszlovák külügyminiszternek a sinai konferencia ügyében adott nyilatkozata, amely a következőképpen hangzik:

— A sinai tanácskozáson a középeurópai kérdések közül a magyar kérdést tárgyaltuk legbehatóbban. Ebben a kérdésben az a jóindulat, amely eddig a kisantant-államok vezetőit jellemezte, ismételtelen megnyilvánult és azt a benyomást keltette, hogy a kisantant vezetői őszintén kívánják a megegyezést. Újból leszögezték, hogy a kisantant-államok Magyarországhoz való viszonyát az egyes államok a teljes egyetértés alapján beszélik meg, egyik sem cselekszik a másik tudta nélkül, vagy éppen akarata ellenére.

A magyar kérdés részletes megtárgyalását egyébként szeptemberre halasztottuk, amikor a népszövetségi ülés alkalmával a kisantant megbízottainak ismét alkalmuk nyílik arra, hogy találkozzanak és megbeszéléseket folytassanak.

A csehszlovák külügyminiszter nyilatkozata során megemlékezett arról a nyilatkozatról, amelyet Antonescu külügyminiszter egy újságíróknak tett és amelyben hangsúlyozta, hogy Románia jó szemmel nézi a csehszlovák-szovjet megegyezést, sőt a maga részéről is arra törekszik, hogy Oroszországgal jó szomszédi viszonyt tartson fenn.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak a konferencia Magyarországgal kapcsolatos tárgyalásainak a különböző lapok. A jugoszláv kormány félhivatalos lapja, a „Vreme“ megállapítja, hogy

sinai hivatalos zárójelentésben egyetemes barátságosan szó sincs Magyarországról.

Ilyen körülmények között — írja a jugoszláv lap — Magyarország és a kisantant viszonyának normálissá válásával lehet számolni.

Az Universul elővigyázatosságra int

Az osztrák lapok szintén behatóan foglalkoznak a sinai konferenciával és azok is megállapítják, hogy

az értekezlet súlypontja a magyar kérdés rendezése volt.

A bécsi lapok kifejtik, hogy a magyar katonai egyenjogúság kérdésében mindkét fél tagadhatatlan jóindulatot árul el s a kérdés rendezésében a sinai értekezlet fontos fordulópontot jelent.

Az Universul „Tudomásul“ címen közölt cikkében a következőket írja:

„A Prager Presse egyik cikkéből és a kisantant tanácsának munkálatairól közölt hírek-ből egy olyan határozat lehetősége bontakozott ki, amely elvileg és önmagában megengedhetetlen, mert súlyos szakadást jelentene a békeszerződések szempontjából. Magyaror-

**SZOMBATON
NYILIK MEG
az újonnan átalakított
KÖNIGSTORFER
cukrászda a régi helyén
Minorita-palotában**

Borzalmas tájfun pusztított Hongkongban

Londonból jelentik: Hongkongban tegnap borzalmas tájfun dühöngött, amely egész városrészeket döntött romba. Különösen a kikötő-negyedben okozott nagy károkat a tájfun, amelynek következtében a tengeren több halászháló eltűnt.

Hongkongból jelentik, hogy a tájfun következtében több mint 100.000 ember pusztult el a romok között és a kikötőben szintén több ember pusztult a tengerbe. A város egyik részén a tájfun következtében hatalmas tüzvész keletkezett, amelyet még mindig nem tudtak egészen eloltani. A tüzvésznek szintén több halálos áldozata van.

Elhalasztották a szerbek Timisoara—temesvári kongresszusát

Tătărescu miniszterelnök másirányú elfoglaltsága miatt

Néhány nappal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy a miniszterium díjmentes telket és 150 ezer téglát adományozott a Romániában élő szerbeknek Timisoara—Temesváron építendő kulturházuk és konviktusuk részére. Az eredeti programm szerint a telket vasárnap, szeptember 5-én Tătărescu miniszterelnök jelenlétében adták volna át az országban élő szerbek vezetőségének és ez alkalomból országos szerb kongresszust hívtak egybe Timisoara—Temesvárra. A vasárnapi szerb kongresszus megtartása elé váratlan akadály hárult. Az esti órákban Aradra érkezett telefonüzenésben a Timisoara—Temesváron székelő szerb vezetők ugyanis arról értesítették az aradi illetékeseket, hogy a délelőtti órákban a

szágnak a fegyverkezési egyenjogúságára vonatkozó kérését vizsgálat alá venni azt jelentené, hogy vita tárgyává teszik a trianoni szerződésnek egy, kizárólag a béke érdekében való világos és fontos tételét és így lerombolnák az 1914. évi támadás megismétlődése elleni egyik legfontosabb biztosítékot. A magyar fegyverkezési egyenjogúság elismerése — folytatja az Universul — a titkos magyar fegyverkezés szankcionálását jelentené és olyan precedens volna, amelynek gyászos következményeit nehezen lehetne előre kiszámítani. Magyarországról nem lehet jó szándékot feltételezni és nem lehet bizni a Budapest által adott biztosítékok hatásosságában. A mult tapasztalatai elővigyázatosságra kötelezik a kisantant államait.

A Curentul a kisantant-államok konciliáns magatartásáról

A Curentul szintén cikkezik a kérdéstről. Szerinte a kisantantnak Magyarországgal való kapcsolatai nem fejlődhetnek gyorsan. Magyarország azt kívánja, ismerjék el, hogy a fegyverkezés ügyében önmaga rendelkezik akarata felett. Tudott dolog, hogy Magyarország fegyverkezik és a trianoni szerződés katonai záradékát nyilvánvalóan megszegte. Budapest azonban nem tartja megfelelő megoldásnak, hogy szomszédainak beegyezése nélkül mondja fel ezeket a záradékokat.

Formalitásról folyik a vita a magyar fegyverkezés elismerése ügyében. A kisantant nem fog igent mondani. Erre Budapestet is figyelmeztették. Valószínű azonban, hogy Magyarország előnyben fogja részesíteni a kisantant-államokkal való bizonyos megegyezések útját. Mint ahogy Magyarországot senkisé is fenyegeti, ez az út mindig nyitva áll. Ugy hisszük, — fejezi be cikkét a Curentul, — a kisantant-tanács sinai értekezletének eredményei a legkonciliánsabbak lesznek a szomszéd államokkal, tehát a Magyarországgal való együttműködés tekintetében is.

Rejtélyes gyilkosság

Curtici—Kürtös községben

Rejtélyes gyilkosság foglalkoztatja a Curtici—Kürtös községi nyomozó hatóságokat. Tegnap reggel arról értesítették a csendőrséget, hogy Jivan Florita 39 éves falubeli asszony lakásában felakasztotta magát. A helyszíni vizsgálat során az orvos azonban megállapította, hogy a holttesten külső sérülések nem láthatók, mégpedig a nyakán, fején és karjain olyan sérülések vannak, amelyekből bizonyossá válik, hogy nem öngyilkosságról van szó, hanem gyilkosság esete lehet. A szakvélemény alapján a csendőrség úgy rekonstruálta az eseményt, hogy ismeretlen tettesek, valószínűleg rablási szándékkal behatoltak az egyedül élő asszony lakásába. Ez azonban valószínűleg ellenszegült és ezért Jivan Florita támadta, akit félholtra vertek, majd felakasztották, hogy azt a látszatot keltsék, hogy öngyilkosságot követett el. Azt egyelőre még nem sikerült megállapítani, hogy a gyilkosok szákmányoltak-e valamit a lakásból, vagy sem. Az is lehetséges, hogy a gyilkosságot bosszúból követték el. A nem nyilvános körülmények között véghezvitt gyilkosságról értesítették az aradi hatóságokat, ahonnan elrendelték a szerencsétlen asszony holttestének felboncolását.

SELECT : CENTRUL (kert);
D. u. 5 és 7¼-kor Este 9¼ órakor
Charles Boyer és Jean Arthur kitűnő filmje
**A történelmet
éjszaka írják**
Helytak 14, 20 és 26 lei

H I R E K

Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:

Szerkesztőség... .. 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

Csók az autóban

Igen érdekes ügyben hozta meg ítéletét a newyorki törvényszék egyik bírja.

Miss Dorothy Bellows kártérítési pert indított udvarlójára, John Mucha ellen, mert az kirándulás közben a robogó autóban megcsókolta. Dorothy 1600 dollárra perelte barátját a csók miatt, ami tulajdonképpen el sem csattant.

A csinos, fiatal leány a múlt év báléviadójában ismerkedett meg John-nal, aki komolyan foglalkozott Dorothy-val. Amint a néhány nappal ezelőtt megtartott bírói tárgyaláson kiderült, John azzal a tervvel foglalkozott, hogy Dorothyt feleségül veszi. A fiatalember tömérdek pénzt költött a leányra, akinek minden kívánságát teljesítette. Az angol király koronázási ünnepségére hajójegyet vásárolt Dorothy és annak nyia számára és hárman együtt áthajóztak Londonba. Az angol fővárosban eltöltött napok után Párisba utaztak, majd onnan vissza Amerikába. Dorothy szegény leány volt. De csinos és emellett kedves is. Mint John Mucha mondta, úgy hitte, hogy egész Massachusetts államban nincs egyetlen kedves leány sem, aki minden kedvesége mellett ennyire szívbe lopódzhatott volna, mint Dorothy. John azonban hamarosan tévedett. Néhány héttel ezelőtt Miss Dorothy Bellows és John Mucha gépkocsikirándulásra indult. Az egész uton Dorothy vigyorogva, jókedvűnek mutatkozott. Az autót vezető John mellé ült és tréfálkozott, énekelgetett. A hangulat kiemelkedően emelkedett, amint az autó a nyílegyenes betonuton tovasuhan.

John, aki rajongásig szerette Dorothyt, megkockáztatta azt, hogy félkarjával átkarolja a leányt, míg a másikkal az autót vezette. Rendőr nem volt a közelben, így nem fenyegette veszély. Dorothy nem ellenkezett. John a hetedik menyországban képzelte magát, majd magához vonta Dorothyt, hogy megcsókolja arcát. Ebben a pillanatban, még mielőtt Dorothy arcát John ajka megérinthez volna, a leány öklével John arcába sújtott. John a maga hetedik menyországában a csillagokat látta és a rákövetkező pillanatban kocsija máris az árokba fordult, ő maga pedig hatalmas ivben az uttestre zuhant. Kedves utitársnője ugyancsak befordult az árokba, de mindkettő könnyebb sérüléssel megúszta az egészet. Dorothy, a különben kedves, bájos leány pillanatok alatt boszorkánnyá változott. Dult-fult haragjában és a sárga földig leszidta John. Másnap pedig ügyvédhez rohant és 1600 dolláros kártérítési pert indított udvarlójára ellen.

Az el nem csattant csók miatt hosszas tárgyalás után a bíróság — Dorothy legnagyobb bánatára — oly ítéletet hozott, amely szerint a leánynak uralkodni kellett volna idegeln, hiszen John Mucha a gépkocsi kormánykereke mellett ült és ez a meg gondolatlan öklös-csapás, a könnyütermészetű sérüléseken kívül nagyobb tragédiát idézhetett volna elő. Ha megcsókoltatta volna magát, úgy egyedül Johnra hárult volna minden. Így pedig elvesztette a legkedvesebb barátját és a vendő férjét.

— Genfben utazik Antonescu külügyminiszter. Bucurestiből jelentik: A hét végén Antonescu külügyminiszter Genfben utazik, hogy megjelenjen a kisantant államok ottani értekezletén. Szó van arról is, hogy Genf után Párisra keresi fel a külügyminiszter.

— Leszállította a kamatlábat a Francia Bank. Párisból jelentik: A Francia Bank a leszámítolási kamatlábat 4 százalékról 3 és fél százalékra szálította le.

— Villásreggeli a bucaresti-i francia követségen az antropológiai kongresszus résztvevőinek tiszteletére. Bucurestiből jelentik: Adrian Thierry meghatalmazott miniszter a francia követségen villásreggelit adott a nemzetközi antropológiai kongresszus francia és román résztvevőinek tiszteletére és ez alkalommal átnyújtotta Marinescu Gheorghe professzornak a becsületrend tiszti keresztjét.

— Gyermekbénulási járvány az Egyesült-Államokban és Kanadában. New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államok egyes vidékén, valamint a kanadai Ontarióban veszedelmes gyermekbénulási járvány lépett fel. Julius óta 274 gyermekbénulási megbetegedés fordult elő, amelyek közül 97 eset halállal végződött. A járvány miatt meghosszabbították a gyermekek nyári szabadságát.

— Kemál leánya Bucurestibe érkezett. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután török felső repülőgéppel szállt le a banasai-i repülőtéren. Utasai török orvosok voltak, köztük Ata Turk Afet, a török köztársasági elnök leánya. Társaságában voltak még dr. Güver és dr. Unsalat kisasszonyok. A török orvosküldöttséget a bucaresti-i török követ és a követség személyzete várta, majd autón a követségre hajtottak. Kemál leánya egy hétig marad Romániában és dr. Minovici professzor hívta meg az antropológiai kongresszusra, amely a napokban nyílik meg a fővárosban.

— Halálos repülőszerecséltenség Angliában. Londonból jelentik: Hull közelében két katonai repülőgép összeütközött és kigyulladva a tengerbe zuhant. Az egyik pilóta megmenekült, a másik három holttestét még nem találták meg.

— Halálozás. Mély gyászba borította Rázel József nyug. főmérnököt és családját édesanyja, öv. Rázel Istvánné, néhai Rázel István, a Wenckheim uradalmak volt főinspektora özvegyének elhunytja. Halálával előkelő és kiterjedt családokat borított gyászba. Temetése szeptember 3-án, délután 7 órakor lesz a rom. kath. egyház szertartásai szerint az Eternitatea-Felsőtemető halottascsarnokából.

— Öt letartóztatás Budapesten a házbeomlás ügyében. Budapestről jelentik: A Daróczy-ut 34. szám alatt épülő ház beomlott romjaihoz délelőtt bizottság szállt ki. A bizottság megállapításai alapján a déli órákban öt személyt, az építési vállalkozót és mérnököket letartóztattak.

Wallace Beery és a gyermekrablók

Hollywoodból jelentik: A hatóságok arról értesítették Wallace Beeryt, a világhírű filmsztárt, hogy a posta lefoglalt egy levelet, melyben gangszterek azzal fenyegették: hogyha nem fizet 10.000 dollárt, elrabolják 6 éves fogadott leányát. A rendőrség csak annyit tudott megállapítani, hogy a gangszterek valahol Utah államban tartózkodnak. Beery nyomban beült saját repülőgépebe és maga indult a gyermekrablók felkutatására. Utja eredménytelen maradt, így a népszerű filmsztár azonnal visszarepült, hogy legalább a villáját megvédelmezhesse. Wallace Beery puskával a kezében járja a kertjét és külön testőrséget fogadott a kis Ann őrzésére. A rendőrség értesítése általános megdöbbenést keltett a hollywoodi művészsztárok között és Harold Lloyd, Ann Harding, továbbá Bing Crosby szintén detektíveket fogadtak fel gyermekeik őrzésére.

— Szeptember 8-ig meghosszabbították a Satumare-szalmári kiállítás és mintavásárt. A Satumare-szalmári Kereskedelmi és Iparkamara, mint a kiállítás és mintavásár rendezőse, tekintettel a kiállítás iránt megnyilvánuló széles érdeklődésre, úgy határozott, hogy a mintavásárt szeptember 8-ig meghosszabbítja. Az 50 százalékos vasúti kedvezmény szeptember 15-ig marad érvényben, az utasnak azonban 5 napon belül vissza kell utaznia.

— Eljegyzés. Hirschler Klári (Arad) és Fried Miklós (Oradea-Nagyvárad) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett).

Szolgálatkészség

— Halló...? Sajnos, nincs senki idehaza, de az üzenetet szívesem átveszem.

Marasztaló ítéleteket hozott a törvényszék szüneti tanácsa

Az aradi törvényszék Costa-Tautu szüneti tanácsa csütörtökön több érdekes ügyet tárgyalta. A vádlottak szinte kivétel nélkül nemzetgyalázzal és hatóság elleni erőszak vádjai miatt kerültek a törvényszék elé.

Az első vádlott Tatár Lajos, Mănerău községbeli földműves, aki ez év május 10-én állítólag nemzetgyalázó kifejezéseket tett. A mai törvényszéki tárgyalás folyamán Tatár Lajos tagadta a terhére rótt bűncselekményt. Állítása szerint berugott állapotban volt, így nem is emlékezhet arra, hogy mit cselekedett. A törvényszék tagjai a vád és védőbeszéd elhangzása után rövid tanácskozásra vonult vissza és kihirdette az ítéletet: Tatár Lajost két hónapi fogházbüntetéssel és 2000 lei pénzbüntetéssel sújtották. Ezenkívül három évre felfüggesztették a politikai jogainak gyakorlását is.

Ardelean Floreat egyik környékbeli gazdálkodó hatósági személy megsértése miatt vonták felelősségre. A vád szerint Ardelean a községvezetésben valami okiratot akart beszerezni és türelmetlenkedve a hivatalos irás lassu kibocsátása miatt, szidalmazni kezdte Peia Nicolae jegyzőt. A törvényszék egy hónapi fogházbüntetéssel és két ezer lei pénzbüntetéssel sújtotta a hatósági embert sértegető Ardelean Floreat.

Kováci Florin ugyancsak hatósági személy megsértése és hadsereg gyalázása miatt került az aradi törvényszék elé. Engelsbrunn községben történt, hogy Kováci, aki régi haragosa volt Tanase Nicolae őrmesternek, szidalmazni kezdte a hivatalos minőségben megjelent őrmestert és a hadsereget. Tanase Nicolae őrmester jegyzőkönyvet vett fel a történetről, amelyet az aradi ügyészségnek terjesztett fel. Kováci ellen megindították a bünvádi eljárást. A törvényszéki tárgyalás folyamán a vádlott tagadni akarta, hogy megsértette a hadsereget, csak az őrmester szidalmazását ismerte be. A törvényszék három hónapi fogházra ítélte a vádlottat.

— Dr. Bánáss László — Bakator J. Salonta-Mare-nagyszalontai plébános utóda. Tudósítónk jelenti: Fiedler István megyéspüspök az elhunyt Bakator József Salonta-Mare-nagyszalontai plébános helyére dr. Bánáss László pápai kamarás, az Oradea-nagyvárad tanítóképző igazgatóját nevezte ki. Dr. Bánáss László kinevezése — aki kiválóan képzett, nagytudású egyházi férfi — egész Salonta-Mare-Nagyszalontán általános örömet keltett.

— Újabb közlekedési balesetek Aradon. Tegnap este ismét két közlekedési baleset történt Aradon. Kovács Agoston, Mărești-ucy ut 30. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségnek, hogy amikor a Bratianu-uccában haladt kocsijában, a 168-as rendszámú bérkocsi elűzte és annak következtében biciklijé erősen megrongálódott. — Nereu Lazar, Timis-temesmegyei megrongálódott. — ségbeli gazdálkodó, aki tegnap este Felnac községben járt, az Aurel Vlaicu uton behajtott az Arad-Gaj között közlekedő autóbusszba. Az 1268-as forgalmi számú Nereu ittas volt. A baleseti megállapítás szerinti folytatás a nyomozás esetében a rendőrség folytatja a nyomozást.

— Megrögzött szék. — denféle káros következményeknél és annak mincsatornát reggelenként szüneti tanácsa csütörtökön több érdekes ügyet tárgyalta. A vádlottak szinte kivétel nélkül nemzetgyalázzal és hatóság elleni erőszak vádjai miatt kerültek a törvényszék elé.

— Öngyilkosság. — tették az aradi törvényszék szüneti tanácsa csütörtökön több érdekes ügyet tárgyalta. A vádlottak szinte kivétel nélkül nemzetgyalázzal és hatóság elleni erőszak vádjai miatt kerültek a törvényszék elé.

— ZURICHI ZARLAT. Páris 16.26 és háromnegyed, London 21.61, Newyork 435 és háromnegyed, Milanó 22.00 és fél, Amszterdam 240.05, Berlin 175, Prága 15.20, Varsó 82.35, Belgrád 10.00, Bucaresti 3.25.

— Olaszországba utazott Horthy magyar kormányzó. Luzernből jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó ma délelőtt feleségével együtt a brunnei hajóállomásra hajózott, ahonnan Luzernbe rándult ki. Innen délután autón értek vissza, majd reggel tovább utaznak Olaszország felé.

— Huszmillió lei értékű tengerit osztanak szét az inséges területeken. Bucarestből jelentik: A szövetkezetiügyi minisztérium 1829-es számú rendeletével külön ügyosztályt állít fel a minisztériumban a buza és a tengeri vetőmag beszerzésének lebonyolítására. A rendelet első szakasza értelmében a „Cecopava“-t felhatalmazza, hogy 20 millió lei értékű tengerit vásároljon az inséges területeken élő lakosság számára. A vetőmagot a mezőgazdasági kamarák osztják szét. A buza átadásánál a termelők kötelesek nyilatkozatot aláírni, amelynek értelmében kötelezik magukat, hogy a jövő évi termésfeleslegüket az államnak fogják eladni.

— Ezerfrankos bankokkal hátróta el üldözött egy gázoló gépkocsivezető. Műzából jelenik: Páratlan jelenet játszódott le a világhírű fürdőhely közelében, ahol egy urvezető gépkocsijával elgázolt egy kerékpárost. A halálautót más gépkocsik és kerékpárosok üldözöbe vették, mire az üldözött urvezető ezerfrankos bankjegycsomókat szedett elő és kiszórta a bankokat az útra. Az üldözők megálltak, felkapkodták az ezreket, kicsit dulakodtak a pénzért, miközben a gázoló urvezető egerutat nyert és elmenekült.

— Halálos villámsapás Arad megyében. Hatalmas zivatar vonult keresztül tegnap délelőtt az arad megyei Caporal Alexa községen. A vihar a mezőn érte Curta Constantin 64 éves pásztort, aki juhokat legeltetett. A pásztor kutyájával együtt a közelben levő kunyhójába menekült a sűrű villámsapások ekél. Az egyik villám a kunyhóba csapott és felgyújtotta azt, a kunyhóban levő kutyát nyomban megölte, míg Curta Constantin mindkét lábát szénné egette és testének különböző részein is súlyos égési sebeket okozott. Az életveszélyes állapotban levő pásztort kocsin Aradra hozták és itt a központi kórházban helyezték el ápolás miatt. Az orvosi tudomány azonban már nem segíthetett a rettenetesen összeégett emberen és az nem sokkal kórházbeszállítás után rettenetes kínok között meghalt.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhe hatású, mindig megbízható természetes „Ferenc József“ keserűviz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Városi Zenedében

(Str. Consistoriului 4.)

a beiratások szeptember 1-től 5-ig eszközölhetők. Tanítás az állami tanterv szerint mindenféle hangszeren. Külön kurzusok az elméleti tantárgyakban. Zenekari, valamint kamarazeneyakorlatok és zeneelmélet kötelező melléktananyagok. 4627

— A Tornaegyesület turista-osztálya által rendezendő Bihar—bihari tura szombat este indul. Néhány helyre még lehet jelentkezni. A résztvevők a pontos utasításokat péntek este vehetik át az egyesületi helyiségben. Vasárnap reggel 5 órai villamossal könnyű Podgoria—hegyaljai tura. Vezető Vidák Jenő. Mindkét túrán védőjegyet szívesen látnak. A Siria—világosi, Ghioroc—gyoroki és Radna—Lipova (lippai) alosztályok megalakulnak. Felvilágosításokat a kinevezett helyi vezetők nyújtanak. — Október 2-án Tiroli-estély a Fehér Keresztben.

Hordóhiány miatt

szüret előtt aradi pincékből kimerünk nagyobb tétel olcsó bort

Asztali 8— lei

Maderati rizling 12— lei

az adót is beleértve

Öt lertől felfelé közvetlen a pincéből

Fenti árak csupán a pincében érvényesek. A pince nyitva van délután 5—7 óráig

Minoriták Borgazdasága Arad

— MA az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

NIEDERMAYER, Piața Sft. Sava.

HAJÓS, Bulv. Regina Maria 8.

KADL, Piața Avram Iancu.

— Régiségtani leletek Ineu—Borosjenő községben. Tudósítónk jelenti: Alig van község, amely régiségtani leletek szempontjából nevezetesebb lenne vidékünkön, mint Ineu—Borosjenő községe, melynek határában a környék régi dák és római jellegének megfelelőleg dák és római kortól való régiségeket, mint dák pénzeket görög felirattal, római érmekeket, téglákat, római súlymértéket bronzból stb. találtak a közelmúltban, miként erről tüzetesebben értekezik dr. Sorbán Kornél apát-kanonok, a község történetét tárgyaló, nem régiben megjelent monografiájában. De nem kevésbé gazdag a község oly régiségekben, melyek a török világból maradtak fenn. Ilyen a sok fegyver-darab, ágyugolyó, stb. Ezek tömördek emberi csontokkal együtt házépítések, kutatások, talajfogatások alkalmával szoktak felszínre kerülni. Nagyon sokszor találunk ezüst pénzeket az erdélyi fejedelmek idejéből, a XVII-ik századból. Főképpen a Rákócziak idejéből. Legújában az új Crișul—Körös-híd építése alkalmával kerütek felszínre érdekes tárgyak, a török világ maradványai gyanánt, mint lándzsák, nyilvesszők, sarkantyúk. Találtak ezeken kívül egy régi pecsétnyomót, vörös rézből, amelynek cirill-betűs román felirata az 1700-as évek végéről azt mutatja, hogy az a multban „Csigerel” nevű ismert Selseu—Szöllős (Csigérszöllős) községre vonatkozott, illetőleg azon a helyen, amelynek közelében az említett nevű község ma fennáll. A hid környékéről való régiségeket a hidépítészeti munkafelügyelőség vette őrizetbe.

— HALALOS ZUHANÁS A 46-IK EMELETRŐL. Los-Angelesből jelentik: Egy 46 emeletes felhőkarcoló tetelen hatalmas bálát rendeztek a kereskedelmi alkalmazottak. A bál királynője, Gilda Nevillshire 21 éves gyönyörű fiatal leány volt, aki egész este táncolt. Éjfél után nagyon kifáradt és egy kis szünetet kért táncosaitól. A pihenő alatt a mellvédhez ment s kihajolt. A nagy fáradtságtól azonban elszédült és még mielőtt megfoghatták volna, lezuhant a rettenetes magasságból. Zuhanás közben fennakadt a villanydrótokon, de a drótok a nehéz súly alatt leszakadtak és a bálkirálynő az aszfalton szörnyűségesen, a felismerhetetlenségig összezúzódott.

— A tanoncskólat beiratások megkezdődtek és szeptember 5-ig tartanak. Szeptember 6-án javítóvizsgák, szeptember 7-én abszolváló vizsga és szeptember 9-én felvételi vizsgák a II. osztályba. A be nem iratkozott tanulók munkaadói 500—5000 leig terjedő pénzbírsággal fognak sújtatni.

Kezdődik az iskolai év! Szülők figyelmébe!

Iskolai egyenruha-szövetek, internátusi paplanok, törölközők, zsebknédk és egyéb vászonárak szándékos olcsó árakú kerülnék árusításra.

I. Motiu

női és férfi divat-áruházában Avram Iancu tér és Str. Metianu u. sarkán. — Consum és Inlesnirea tag

— A „Carpatina” turistaegyesület Czárán-osztály kirándulásal. Szeptember 5-én, szombaton 4. u. indulás a 6 órás villamossal. Utirány: Halta 10, Casoia, másnap Livorc, Tárnova-n keresztül Radnara. Vezető: Arnstein A. A turabizottság f. hó 25—26-án ünnepélyes keretek között osztja ki Casoian az 1936. évi vezető és turajutalmakat, valamint közszemlére teszi ki azokat a serlegeket és plaketteket, amelyek az 1937. év vezető és turajutalmul fognak szolgálni. Az ünnepélyre nézve részletes felvilágosítással Sándor I. és Társa irodája szolgál, ugyanakkor a vacsorára, valamint a szállásra előjegyzéseket elfogad.

A »Stirea« diszalbuma

Fennállásának öt esztendő jubileuma alkalmából diszes kötésben, izléses kiállításban, gazdag tartalommal, öfelsege II. Carol királynak ajánlva albumot adott ki a „Stirea” aradi román nyelvű napilap. A diszalbum, amelyet Ion B. Martin, a lap főszerkesztője és tulajdonosa szerkesztett, első részében II. Carol királynak a népkultúra és a népjólét terén kifejtett tevékenységével foglalkozik. Részletesen ismerteti azt a falumunkát, mely esztendők óta az uralkodó irányítása mellett a „Fundajia Carol” királyi alapítvány keretei között folyik, majd pedig utal a közelmúltban alapított Strájjer-intézmény jelentőségére. Kivonatossan ismerteti az album a román nemzet, valamint az orthodox egyház történetét, majd pedig szakszerű cikkekben számol be az utóbbi esztendők közigazgatási teljesítményeiről és beruházásairól. Ezek az adatok elsősorban Arad- és Timiș-megyére vonatkoznak.

A gazdagon illusztrált, 128 oldalas album összeállítását, tartalma a „Stirea” szerkesztőségének munkáját, míg a nyomdatechnikai rész a Relner- és Lovrov-nyomdák, az angolvászonnézés pedig a Mihailovici könyvnyomtatás munkáját dicséri.

CARMEN-SYLVA (MOVILA)

Grand Hotel Movila és Hotelul Băilor

Nyitva június 1-től szeptember 30-ig.

Komfortos szobák, folyóvízzel, pensioval vagy anélkül,

Meleg iszapfürdő kurák 3.800 leitől

beleértve a teljes pensiot, orvosi vizsgálatlalt, fürdőekkel és összes taxákkal.

Prospektusok és ingyenes információk, szobarendelések eszközölhetők az „Europa” Organizatia Română de Voiaj și Turism összes ügynökségénél, v. lamint a szállodák igazgatóságainál. Interurban telefon: 20. Carmen-Sylva.

Olasz Lajos jutalomjátéka

Telt nézőtér előtt folyt le a Nyári Színházban Olasz Lajos, az aradi színház kitünő művészenek bucsuestje. Indig Ottó „Ember a hid alatt” hatásokban gazdag darabjában bucsuzott Olasz Lajos, aki ma esti alakításával legemlékezetesebb aradi sikereinek hangulatát idézte. Rajta kívül az előadás többi szereplői: Kőszeghy Dusa, Gömör, Emma, Ágay Margit, id. és ifj. Szendrey Mihály, Horváth László színes, eleven alakításokkal igyekeztek szolgálni az est sikerét.

— Steiner Teri és Antal Kató gyermekelőadásból beírtolt jövedelem címen 335 leit adományoztak a Szeretetház javára.

— Zola és Tolsztoj, a külső rajz és az elemzően bensőséges elbeszélés, a művészi alakítás két lényegében különböző módszere foglalkoztatja a „Korunk” most megjelent szeptemberi számában Lukács Györgyöt, a magyar műkritika jeles mesterét. Az írói mesterségről valamást tesz az író is: Remenyik Zsigmond lelkiismeretes önelemzéssel szólítja fel az írástudót, hogy életével is példázza humánus mondanivalóját. A szám 66 anyagából kiemelkedik Geröly Kálmán szakavatott természetudományi tanulmánya, a vitalizmus kérdéseiről. Előfizetni öhajítóknak ingyen küld mutatószámot a „Korunk” kiadóhivatala Cluj, Calea General Dragalina No. 31.

Négy csodálatos déli utazás

„MILWAUKEE” gőzössel.

HAPAG-utazás Madeira és a Földközi-tengerre aug. 29-től szept. 17-ig. Utazási költség 400 márka

Nagy HAPAG keleti utazás szept. 19-től október 12-ig. Utazási költség 500 márka

HAPAG őszi Földközi-tengeri és Atlanti oceani szigetekre való utazás okt. 14-től nov. 1-ig a „Reliance” gőzössel. Utazási költség 400 márka

HAPAG utazás az Azori szigetekre, Madeira és Marokkoba szept. 17-től okt. 8-ig. Részvételi díj 475 márka

Jól csakis a

Hamburg-Amerika Linie

hajóival utazhat.

Prospektusok és információk:

Künstler A.

Vizum- és utazási irodája

Arad, Bulv. Regina Maria 24. Telef. 1086.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kormány korlátozni akarja a fakitermelést

A CFR szállítási díjszabásának mérséklésével kívánják elérni a tűzifa árának csökkenését

A kormányköröket behatóan foglalkoztatja a tűzifa áremelkedésének problémája. Mint ismeretes, a nagy fatermelő vállalatok készleteik jelentős részét külföldre kötötték le, a kivitel fellendült és a belföldi piac szükségleteinek fedezése emiatt nehézségekbe ütközött.

Bucuresti-i jelentés szerint a kormány a legközelebbi minisztertanácsok egyikén behatóan foglalkozik általában a fatermelés problémájával és többek között letárgyalja azt a tervet is, amely szerint

korlátoznák az erdőkitermelést.

Ezt a tervezetet a földművelésügyi miniszterium terjeszti elő, amelyet aggodalommal tölt el az, hogy túlságosan gyors ütemben, az utánpótlás lehetősége nélkül folyik az országban az erdőkitermelés. A kérdést egyébként az ipar és kereskedelmiügyi miniszterium is tanulmányozza, mert azt döntő jelentőségűnek tartja. Az érdekelt tárcák vezetői erre vonatkozóan egyébként már több ízben is megbeszéléseket folytattak.

Ami a tűzifa drágulásának kérdését illeti,

a kormány lemondott a tűzifa árának maximalálásáról. Berceanu iparügyi államtitkár újabb értekezletet hívott össze annak megbeszélése végett, hogy miképpen érhetnék el a tűzifa árának csökkentését. Előreláthatólag a kormány oda hat majd, hogy

a CFR szállítsa le a fuvardíjat.

Ezt tartják az egyetlen lehetséges megoldásnak. Viszont szemelőtt kell tartani azt is, hogy a kereskedelmi készleteiket már a jelenlegi vasúti tarifa mellett fedezték, úgy, hogy ezeket a már meglévő készleteket nem hozhatják olcsóbb áron forgalomba.

Ugyancsak a kereskedelmiügyi miniszteriumból származó értesülés szerint abban az esetben, ha a tűzifa áremelkedése tovább tart, nem lehetetlen az sem, hogy a kormány rendkívüli rendszabályokhoz folyamodik és

engedélyt ad bizonyos mennyiségű tűzifa külföldről való behozatalára,

ami által a kínálat növekedne és az árak csökkennének.

2000 tonna szőlőt szállíthatunk Németországba

— Fellendült az elmúlt hónapokban a gyümölcskivitel —

A földművelésügyi miniszteriumhoz megérkezett V. Geormaneanu németországi kereskedelmi attaséknak jelentése arról, hogy a német kormány milyen beviteli keretet szabott meg a romániai gyümölcs számára. A jelentés szerint a német kormány a következő mennyiségek bevitelét engedélyezte:

Tízezer tonna őszi és téli alma.

Ezer tonna aszaltszilva.

Kétezer tonna szőlő.

Ezenkívül közbenjárás történt annak érdekében, hogy Németország 2 millió 800 ezer márka (több mint százmillió lei) értékben engedélyezze dió bevitelét. Ami az árakat illeti, ezeknek megállapítása a jövő héten történik meg, amikor visszaérkezik Berlinbe a német gyümölcsbeviteli hivatal főnöke.

A külkereskedelmi hivatalban egyébként elkészült a kimutatás arról, hogy július hónapban és augusztus első husz napjában mennyi gyümölcsöt és bort szállítottunk külföldre. A július havi kimutatás a következő:

Ausztriába: 31.580 kg. dió.

Csehszlovákiába: Tízezer kg. alma, 12.155 kg. hámozott dió, 29.871 liter bor.

Németországba: 90 ezer kg. alma, 146.020 kg. körte, 4575 kg. hámozott dió, 20 ezer kg. kajszin, 67 ezer liter bor.

Palesztinába: 7900 kg. alma.

Lengyelországba: 10 ezer kg. körte, 6864 kg. hámozott dió, 9125 kg. kajszin.

Ennek a kivitelnek összértéke 3 millió 990 ezer lei.

Augusztus első husz napjában a gyümölcskivitel a következőképpen alakult:

Ausztriába: 14.200 kg. hámozott dió.

Csehszlovákiába: 184.459 kg. alma, 11.715 kg. körte, 281.572 kg. aszaltszilva, 3800 kg. hámozott dió.

Németországba: 492.970 kg. alma, 80.735 kg. körte, 4260 kg. hámozott dió, 37.432 kg. kajszin.

Lengyelországba: 5620 kg. hámozott dió.

Aranyláz 8,6 milliárd dollár értékű arany cserélt gazdát a bankválság óta

Az aranymozgalmak egy idő óta világszerte elcsendesedtek. Az átmeneti időt — a további kilátásokról még jóslásokba sem mernek bocsátkozni sem az elmélet, sem a gyakorlat emberei — érdekes és tanulságos statisztika készítésére használták fel. Megállapították, hogy 1931. óta eltelt hetedfél év alatt az aranytermelés értéke 5,5 milliárd dollárt tett ki. Ehhez járul Oroszország félmilliárd dollár értékű aranykivitele, továbbá az indiai aranykínálat, amely meghaladta az 1,2 milliárd dollárt, a kínai, egyiptomi kínálat 0,3 milliárddal a végül az aranytermékből és a beszoigáltatott törtaranyból nyert arany, amelynek együttes értéke ugyancsak több egymilliárd dollárnál. Így tehát az egész aranykínálat ebben az időszakban elérte a 8,6 milliárdot. Ezzel szemben a világ látható aranykészlete — a Szovjetunió figyelembevételével — ugyanebben az időben csupán 5,8 milliárd dollárral emelkedett. Ipari célokra mintegy félmilliárd dollár értékű aranyat vettek igénybe.

A statisztikusok tudják azt is, hogy ez az érték részint a valutakiegyenlítő alapokat táplálta, másrészt pedig európai tőkés tulajdonába vándorolt át, akik a sűrűn ismétlődő valutapánik napjaiban aranyra váltották át a rendelkezésükre állott pénzesleget. Emellett a magánosok épp ilyen pánikszzerűen igyekeztek szabadulni aranykészleteiktől akkor, amikor a

valutában láttak nagyobb biztonságot és — kamatozási lehetőséget is. Európa csak az utóbbi év alatt két ilyen, aranytól való menekülés színhelye volt. Az első menekülési láz időpontja egybeesik a múlt év őszi valutaértékelésekkel, míg a második a tavaszi hónapokban következett be, amikor hírek terjedtek el az amerikai aranyár leszállításáról. E két alkalommal magánosok, továbbá a stabilizációs alapok nem kevesebb mint 1,2 milliárd értékű aranyat dobtak piacra. A magánosok kezén maradt aranykészlet értékét világszerte nem becsülik mostmár többre egymilliárd dollárnál, körülbelül hasonló értékű aranykészlettel rendelkezhetnek még a valutakiegyenlítő-alapok is.

— Kerékpárgyártat akar létesíteni egy angol pénzcsoport Tg Mures—Marosvásárhelyt. Érdekes gyáralapítás terve foglalkoztatja az illetékes Tg. Mures—marosvásárhelyi hatóságokat. A „Gondrea” manchesteri pénzcsoport a bucuresti-i „Soliditatea” építkezési szövetkezet útján ugyanis érdeklődött a helybeli Kereskedelmi és Iparkamáránál, hogy volna-e a város területén alkalmas terep, amelyen kerékpár és gépkocsialkatrészyártat állíthatna fel. Kiszivárgott hírek szerint a város ingyen telket és kedvezményes gáz- és villanyszolgáltatást ajánlott fel a manchesteri tőkecsoportnak arra az esetre, ha a tervbevetett gyártelepet a város területén állítja fel.

Az idegen állampolgárságu munkások és iparosok is be kell hogy cseréljék munkakönyvüket és iparigazolványukat

Az aradi munkafelügyelőségen megkezdtek az idegenellenőrzéssel kapcsolatos munkálatok előkészítését. Ezek során Tárnoveanu Bazil munkaügyi felügyelő, aki az elmúlt napokban tért haza szabadságáról, megállapította, hogy a képesítéshez kötött iparokat üző idegen állampolgárok nem mellékeltek tartózkodási engedélyük meghosszabbítását igénylő kérvényükhöz a munkakamara igazolását arról, hogy az új ipartörvény intézkedéseinek megfelelően benyújtották becsérés végett munkakönyvüket, illetve iparigazolványukat.

A miniszterium rendelkezése értelmében az idegen állampolgárok is csak abban az esetben üzhetnek tovább foglalkozásukat az országban, ha eleget tesznek az ipartörvény fentemlített intézkedéseinek. Erre való tekintettel az aradi munkaügyi felügyelőség felszólítja azon idegen állampolgárságu munkásokat vagy iparosokat, akik képesítéshez kötött ipart üznek, hogy haladéktalanul nyújtsák be becsérés végett munkakönyvüket, illetve iparigazolványukat a munkakamara-hoz és az erről szóló igazolást mellékeljék a munkaügyi felügyelőségen lévő kérvényükhöz. Ennek az igazolásnak hiánya egy maga elegendő ahhoz, hogy a tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelmet elutasítsák.

— Korlátozta a Jegybank a fiókok valutaengedélyezési jogát. A Banca Naționala vezetősége fiókjaihoz körendeletet küldött és abban megváltoztatta a külföldre utazók saját valutájának kivitelére vonatkozó engedélyezési rendszert. Az új rendelet értelmében a fiókok csak 10.000 lei összegig engedélyezhetik a külföldre utazók saját valutájának kivitelét. Az ezen felüli összegekre csak a központ adhat engedélyt. A jegybankfiókok az ilyen engedélyezések után 7 ezreléket számítanak fel.

— A KÜLFÖLDEL KÖTÖTT ÁRUSZERZŐDÉSEK IS REPULŐBÉLYEGKÖTELESEK. A nemzeti repülőalap igazgatósága közleményt adott ki, amelyben felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a nemzeti repülőalapról szóló törvény 18. szakasza értelmében a külfölddel kötött áruszerződések csak abban az esetben hajthatók végre az országban (például: kivitelre lekötött áruk csak akkor exportálhatók), ha az egy ezrelékes repülőbélyegilletéket lerótták. Főleg a kikötőkben számos kihágást jegyzőkönyvet vettek fel egyes cégek ellen, amelyek elmulasztották ennek az illetéknek lerovását.

Kanadába

utazhat a

Hamburg-Amerika Linie

elsősztályu óceánjáróival.

Olesó utazási díj, kényelem, jó étkezés és kiszolgálás. A tőkével rendelkező földmives-családokat ismét beengedik!

Közelebbi felvilágosítások:

Hamburg-Amerika Linie

S. A. R.

képviselőténél:

H ü n s t l e r A.

Vízum és Utazási Iroda Arad,
Bul. Regina Maria 24. Tel. 1086. 461

SPORT KÖZLÖNY

Legjobb csapatával szerepel Aradon az ACFR, a Gloria vasárnapi ellenfele

— Megérkezett Aradra a mérkőzés-véglegesítő rendelkezés —

A nemzeti bajnokság küzdelmei most már megindulnak és Aradra a sorsolás szerint a Gloria-ACFR-mérkőzés került, míg a másik meccset Oradea-Nagyváradon játsszák és azon a Crişana az Universitateát látja vendégül.

Az ACFR együttese hosszú ideig a B) liga keleti csoportjában győztesnek látszott és csak a végkiüzdelemben sikerült a Sportul Studentesc-nek a bajnokságot megnyernie. A csapatban több ismert játékos szerepel, akik az elmúlt szezonban a fővárosi FC Rapid játékosai voltak, úgymint: Fanescu, Georgescu, Vasoiu. De ott játszik az egykori Oradea-nagyváradai kreck, Csomag, valamint Marczin

is, aki néhány évvel ezelőtt a CAA-ban játszott.

Csütörtökön délelőtt érkezett meg Aradra a Gloriához a mérkőzés véglegesítésére vonatkozó rendelkezés és a Gloria ennek értelmében már intézkedett is és a csapat komolyan készülődik a szezonnyitó mérkőzésre. A Braşov-Brassói csapat minden valószínűség szerint a következő összeállításban fog a Gloria ellen kiállni:

Kucsárdy—Marczin, Kuszka—Costea, Fanescu, Vasoiu—Georgescu, Székely, Păcurar, Horotan, Csomag.

Szó lehet esetleg Berta vagy Pancov játéka-ról is. A Gloria csapatát csak a pénteki edzés után állítják össze.

Pénteken kezdődnek Timisoara—Temesvár teniszbajnokságai

A Timisoara—temesvári CFR rendezésében bonyolítják le a város teniszbajnoki versenyt nagyszabású országos meeting keretében, amelyen nemcsak Timisoara—Temesvár és a kerület legjobbjai, hanem az ország közel valamennyi számottevő versenyzője starthoz áll. Aradról is hatalmas gárda vesz részt a teniszversenyen és pedig egyesületenként a következők:

Gloria: Crăznic dr.-né, Hălmăgeanu dr.-né, Mager dr.-né, Eftimiuné, Dombora, Salaczné, Crăznic dr., Tereanu.

Hellas: Berger Lussyanka, Hönigné, Farkas, Weinberger dr.

RPA: Piso Liane, Kelly, Albert.

A verseny rendezősége Dabiciu Ioachim tanárt, az aradi kerület elnökét hívta meg a verseny technikai irányítójának, Dabiciu tanár azonban másirányú elfoglaltsága miatt nem tehetett eleget a szívélyes meghívásnak.

Az országos birkozó-válogatott Smyrnában

Szeptember 17. és 20-ika között Smyrnában a török szövetség nagyszabású nemzetközi birkozóversenyt rendez, amelyre meghívták a román válogatott csapatot is. Az országos birkozó szövetség elhatározta, hogy héttagú csapattal képviselteti magát a versenyen.

Păcuraru Brutus iparkamarai főtthár, a Hercules sportklub agilis elnöke tárgyalásokat folytatott Timisoara—Temesváron a szövetség illetékes tényezőivel és a tárgyalások eredményeképpen a Hercules egyik nehézsúlyu birkozója is részt vesz a válogatott különítményben. Az a kérdés, hogy vajon Kondorossy vagy pedig Szilágyi lesz-e ez a birkozó, még nem dönt el és a két kitűnő versenyző között Timisoara—Temesváron válogatóversenyt fognak rendezni, de az is lehetséges, hogy mindketten tagjai lesznek a válogatott csapatnak.

O Az AMEFA Timisoara—Temesváron. Az AMEFA csapata vasárnap Timisoara—Temesváron vendégszerepel és ad revansot a Ripensianak multvasárnap Aradon elszenvedett vereségéért.

A sportvonat utasai

legkényelmesebben és legolcsóbban a

BELVÁROSI PENSIO-ban

lakhatnak és étkezhetnek. Budapest, IV. Vörös Pálné-u. 10. Teljes pensio naponta Pengő 7.50. félpensio Pengő 6.50.

Jelentkezni lehet a Wagon-Lits//Cook menetjegyiroda aradi fiókjánál, valamint az Aradi Közlöny főkiosztóhivatalában

Döntetlen a magyar—német box-mérkőzés

Budapestben került lebonyolításra szerdán este a két ország válogatott ökölvívójának mérkőzése és a meccs 8:8 arányban döntetlenül végződött. Az eredmények a következők:

Légsúly: Énekes II. (magyar)—Kaiser (német): győzött pontozással Énekes II.

Bantamsúly: Bondi (magyar)—Wilke (német): győzött pontozással Bondi.

Pehelysúly: Miner (német)—Kibinyi (magyar): győzött pontozással Miner.

Könnyűsúly: Nürnberg (német)—Poprocsi (magyar): győzött pontozással Nürnberg.

Váltósúly: Murach (német)—Harangi (magyar): győzött pontozással Murach.

Középsúly: Campe (német)—Jákits (magyar): győzött pontozással Campe.

Félnehézsúly: Szigeti (magyar)—Pietsch (német): győzött pontozással Szigeti.

Nehézsúly: Nagy (magyar)—Runge (német): győzött pontozással Nagy.

O Rohan egy hónapig harcképtelen. Rohán, a Gloria szimpatikus csatárjátékosa a Gloria legutóbbi tréningjén huzódást szenvedett és orvosi megállapítás szerint egy hónapig nem szerepelhet.

O Arad valamennyi nevesebb kerékpárosa starthoz áll a vasárnapi sprint-versenyen, amely a Meteor rendezésében délután 2 órakor kerül lebonyolításra a színházról a városházáig terjedő utszakaszon. A verseny iránt sportkörökben nagy az érdeklődés.

O A magyar válogatott próbamérkőzése. A cseh-szlovákok ellen készülő magyar válogatott csapat szerdán próbamérkőzést játszott Budapesten. Az A) csapat 5:2 (1:1, 3:0, 1:1) arányban győzte le a B) csapatot és a gólokon Zsengeliér (3), Kállai és Kemény, illetve Tóth és Rokk osztozkodtak.

Az „Aradi Közlöny” Bucuresti-ben következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Fanescu”-val szemben (Str. Regalan.) Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben. Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel”-tel szemben, a főposta sarkán.

A Sport és Kritika

ezúttal pénteken reggel megjelenik és részletesen beszámol a válogatott csapat csütörtöki Timisoara—temesvári triáljáról, a válogatott összeállításáról és programjáról, úgyszintén ismerteti a vasárnapi programot is. A lap minden újságárusbódében kapható.

UJ KÖNYVEK

Bálint György: Jégtáblák. Könyvek. Koldusok. „Nem hiszek abban, amiben ez a kor hisz, nem élvezem azt, amiért lelkesedik, nem vetem meg, amit elítél”. Ezt mondja Bálint György könyvének előszavában. Az utóhangon pedig: „Felháborodom, tehát vagyok. A felháborodás — a mai társadalomban — a szellemi ember létének legmagasabbrendű kifejezése. Felháborodni nem személyes sérelmekért, elvi alapon: ez az intellektuel végső és legintenzívebb teljesítménye, ez az ő barrikádharcá. Ifjú intellektuelek tanújátok meg a felháborodás művészetét!” Érdekes könyv. Változatos tartalommal, mély gondolatokkal, mindenről, ami a mai kor emberét foglalkoztatja, kihozza, letöri vagy felemeli. Bálint György: Jégtáblák, Könyvek, Koldusok c. könyve Atheneum kiadásban, szép kiállításban 79 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Cluj—Kolozsvár.

Maxim Gorkij: „Rendkívüli esemény”. A nemrég elhunyt világhírű orosz írónak még meg nem jelent három elbeszélése. Megrázó epizódok a misztikus orosz népielek forrongásairól. Az elbeszélések Gorkij utolsó éveinek irodalmi alkotásai közül valók. 162 lap 53 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Cluj—Kolozsvár.

Zsolt Béla: „Villámcsapás”. Nem pusztán egy embernek, hanem egy egész korszaknak, egy nemzedéknek regénye ez az önéletrajz. Zsolt Béla korunk poigróságának csillogó csillaga, a legjelentősebb, ebben a regényben kerülhetetlenül rátapint mindazokra az okokra, amelyek a mai nemzedék válságait kitermeltek. Schwartz Elemer gyermekkorától ifjkoráig maga mondja el életé történetét, amelynek intellektuális és erotikus zsenijét Zsolt Béla írói zsenije csodálatosan mélyrehatóan s világosan analizálja és tökéletes művészi kézzel vetíti az olvasó elé. Végigperreg előttünk ebben a regényben egy korszak filmje, valóságos Cavalcade-ja a világháborút megelőző éveknek. Azoknak az időknek ifjút és felnőttest nyugtalanító problémáit egyaránt feleleveníti Zsolt Béla regényének hőse, gyermeki és ifjú vergődésének háttérben, érezhetően az írónak nem mindennapi egyéni reminiscenciája nélkül. A nagy írónak egyik legbravúrosabb művészi teljesítménye ez a regény, éppen úgy, mint Zsolt Béla korábbi regényei (Királynő családja, füzve 129, kötve 181 lei, Bellegarde, füzve 125, kötve 178 lei, Kinos ügy, füzve 49, kötve 79 lei, Polgári házasság, füzve 79, kötve 112 lei). Zsolt Béla: Villámcsapás „Schwartz Elemer önéletrajza” idei könyvnapra jelent meg. Most még könyvnap kedvezményben ára füzve 79, kötve 106 lei, később pedig füzve 106, kötve 139 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Cluj—Kolozsvár.

HOLNAP VAN AZ UTOLSÓ NAP

a szeptember 10-én reggel **Budapestre** induló

sport-különvonatra való jelentkezésre.

A beiratkozáshoz csak egy fényképes igazolvány szükséges, minden más irat nélkül.

Az utazás ára 1.285 lei.

Aradtól Budapestig és vissza, számozott ülőhelyekkel és belépőjeggyel a

VENUS—HUNGARIA meccsre

Beiratkozás szombat esti 8 óráig a

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodaiban

A R A D, Minorita-palota.

Színház - Művészet

Erényi Böske nyilatkozik szombatesti szerepéről

Élénk érdeklődés a „Harangvirág” szombati díszbemutatója iránt

Már csak egy nap választ el bennünket Kozma Hugó jutalomjátékától: szombaton este lesz a „Harangvirág” ünnepélyes bemutatója, a nyári idény utolsó előadása. A közönség szokatlanul élénk érdeklődést tanúsít a szezonzáró előadás iránt, ami teljesen indokolt is, mert a „Harangvirág” lesz a szezon legtekélyesebb előadása. Az est kiemelkedő eseménye Erényi Böske és Mészáros Béla vendégjátéka, — mindketen parádés szerepet alakítanak.

— Ugy férjem, Mészáros Béla, mint én —

mondotta Erényi Böske — legnagyobb sikerünket arattuk Szegeden Anday Ernő remek vigjátékában. Egy modern doktorkisasszonyt játszom és mondhatom, alig van szerep, amely úgy a szívemhez rött, mint ez. De maga a darab is elsőrendű. A szórakoztató meseszöveg, a szellemes dialogus bizonyára az aradi közönségnek is a legnagyobb tetszését fogja kiváltani. Mindenkit megnyugtathatok, hogy úgy az előadás, mint a szereposztás, díszletezés magas színvonalon mozog és szombaton este mindenki jól fog szórakozni a színházban.

Erényi Böskenek teljesen igaza van. Szombaton este valóban mindenki jól fog szórakozni a „Harangvirág” díszbemutatóján, mert ilyen tökéletesen pergő, kitűnő szereposztású és példás, szép kiállítású előadás még nem volt az idei szezonban. A jegyeket kizárólag a színházi pénztár árusítja. Jegyek a téli színház pénztárában.

* Aradi színész a Cluj-kolozsvári szintársulatnál. Pál Magdát, az aradi szintársulat volt tagját Budapesten leszerződtette Kádár Imre dr., a Cluj-kolozsvári Magyar Színház igazgatója. Pál Magda véletlenül került össze a direktorral, aki nyomban szerződést ajánlott fel számára társulatához, ahol prózában szerepeltetik az aradi művésznőt.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉS

Kedves Szüleim! Iskolakönyveimet idén is Sándor könyvkereskedésében szerezte be, mert ott mindent előírás szerint lehet kapni. 4677

M. D. M.: Mozinál. Fájdalommal nélkülözöm leveled, minden gondolatom nálad, csókol egy. 4680

„40 éves”. Fontos levele van a fiókkiadóban. 4685

ALKALMAZÁS

Kimondottan rövidáru engros fiatal segédet jó bizonyítványokkal, azonnaira keresünk. Cím a kiadóban. 4672

Egy intelligens közepes, egydtűálló német nő, ki magyarul is beszél, háztartásnak vagy gyermek mellé ajánlkozhat magányos urhoz. Cimeket a kiadóba kér. 4673

Euróasztales segédekkel felvevő, Gruber, Sirla. 4676

Többéves gyakorlattal bíró kereskedősegédet, aki a tüzér és csomago szakmában járatos, felvevő: Eles L., str. Brațianu. 4682

Lakatost, apró munkára, állandó alkalmazásra keresek. Gáspár műszerész, Lőrincz 2. 4678

Hatszézzezer

lel tőkével betársulnék jól jövedelmező vállalatba, esetleges közreműködéssel.

Részletes ajánlatokat közvetíti:

HATSCHKE ÜGYNÖKSÉG, Arad, Bulv. Carol 46. 4655

Keresünk önálló vasöntő munkásokat magas órabér díjazásra. Jelentkezések lvan Testvérek vasöntőde, Oradea, strada Decembri 34.

LAKÁS

Ujjonnan festett 3 szoba, fürdőszobás II. emeleti lakás szeptember 15-től kiadó str. Cloșca 7. 4600

Keresek egy háromszobás, fürdőszobás lakást a belvárosba. Cím kiadoba. 4686

Bérbe vennék

Aradon november, vagy február elsejére modern 6-7 szobás **keres**

magánházat,

vagy villát, lehetőleg a központban.

Cimeket a kiadóba kérek.

Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít

Hospodár Str. Eminescu 3.
ARAD Str. Stroiescu 13.

Oicsón kiadó

különbejárattal 2 elegánsan burorozott szoba, közvetlen fürdőszobával. Strada Cloșca 22. 4690

VÉTEL, ELADÁS

Beraktározási raktárban eladó egy nagyon szép plusz uriszoba garnitúra alkalmi árban, egy barok és egy német stílusú ebédlő, egy nagy tvegfa, egy vaságy sodronnyal. Oicsón beraktározhatók lakásberendezések, amelyekre pénzüleg is kapható Str. Moise Nicoara 9-11.

Stráfocsai 56-60 mm. hardképességű, 4-es pénzazekrény, wagonetek 60-65 nyomtávolságu, 1 drb. malni porszivógép eladó. Megtekinthető Burza Testvérek cégnél. 4652

Tűzoltó-pumpa, 80 méter teljesen új lömlővel, községek részére nagyon alkalmas, eladó. Megtekinthető: Burza Testvérek cégnél. 4653

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolok lakásban es padlásokon heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhöz jövök. Gójdú-ucca 5 Steiner Sándor.

Figyelem! Figyelem!

Alkalmi nagyvásár a

„TEMPO”-ban

Írógép, hálózobák 4500 leltől, pianók 9000 leltől, kombinált festett szekrény, bel- és külföldi órszoktató aszonyok, varrógépek, antik facsillár, modern ebédlő Zálogtárgyak közvetítését a veünk 8 zsebkönyvtárban álló timisoara zalogházba elvállalunk. Meghosszabbításokat oleson eszközölünk. — Zalogtárgyakra előleget nyújtunk. TEMPO bizományi üzlet, Arad, Pischner Elz-palota.

INGATLAN

Emeletes bérház

Állomás közlében 1x3, 2x2 és 7x1 szoba, konyhas lakással, 1 üz ethelyiséggel (vizvezeték) 400 □ öl telokkal, 95 ezer lei jövedelemmel, alkalmi áron 1.000.000 leltől eladó. 4673

Pálmai ingatlanforgalmi iroda Biv. Reg. Ferdinand 58.

Rádióműsor

— Romntai időszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 3.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.03: A Petrică Motoi-zenekar szórakoztató hangversenye, Cristian Vasile énekszámával. A műsorban a következő zeneszerzők műveiből részletek: Hönigsberg, Vasilescu, Tosti, Dendrino, Grieg. 20.30: Rádióműsor. Vladimir Dumitrescu tudományos előadása. 20.50: Zeneszámok, különféle hangszereken. 21.25: Verdi: „Traviata”, opera 3 felvonásban, gramofonlemezek, a milanoi Scala zene- és énekkarával. Szereplők: Violetta: Rózsa Anna, Alfredo: Alessandro Ziliani, Germont: L. Borgonovo. Az I. felvonás szünetében (23-23.15): Sport. Hírek. 23.55: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Időszéri szemle. — 11.45: Egy nagy magyar kiscsiga. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Rigó Jancsi és cigányzenekara. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Zoltán Irén énekel zongorakísérettel. 15: Sándor György zongorázik. 15.40: Hírek. 16: Árfolyamhírek, élelmiszerárak. 17.45: Időjelzés. 18: Uj csatornaszivattyutelep készül. 18.35: A Könyvkötő Munkások Szakegylete Vegyeskara és a Pestszenterzsébeti Általános Munkásdalkör. Közben kb. 18.55: Sportközlemények. 19.40: A páncélos csatahajó és repülőgép küzdeme a tengerek uralmáért. Suhay Imre altábornagy előadása. — 20.10: Hanglemezek. 21.15: A rádió külügyi negyedórja. 21.30: Cigányzene. 22.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Szünetben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.40: A rádió szalonzenekara.

Budapest II. 20.10-20.35: Petőfi elpartolt barátja (Pákh Albert). 20.40-21.10: Tabi László csevegése. 21.15-21.40: Hírek. 21.45-22.35: Hanglemezek.

Belgrád. 13: Szórakoztató zene. 13.35: Rádiózenekar. 18.20: Gramofon. 18.50: Rádiózenekar. 20.50: Áriák. 21.30: Közvetítés Zárárból. 23.15: Gramofon.

Berlin. 7.30: Reggeli hangverseny. 9.30: Szórakoztató zene. 10.30: Gramofon. 12.15: Könnyű zene. 13: Déli hangverseny. 15.15: Kivánságlemezek. — 19: Szórakoztató zenekari hangverseny. 20.15: Operalemezek. 22: Könnyű zene. 23: Hírek.

Pozsony. 15.15: S. Panuska csellózik. 19: Magyar közvetítés lemezekkel. 21: Könnyű zene. 22.15: Bella- és Suda-mívek. 23.20: Magyar hírek. Utána: Gramofon.

Milano. 12.30: Szórakoztató zene. 14.15: Szórakoztató zene. 18.15: Elva Bonzagni zongorázik. 20: Szórakoztató zene. 23.15: Énekkar, majd tánczene. — 24: Hírek és tánczene.

Bécs. 8.10: Offenbach-lemezek. 13: Szórakoztató zene. 14.25: Szimfonikus lemezek. 15: Sallapin-lemezek. 17.05:

Szórakoztató lemezek. 18.20: Kattinag: Zongoránegy. op. 4. 20.25: Szórakoztató zene. 24: Szórakoztató zene.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 4.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.03: A rendőrök fuvózenekarának hangversenye, Christache Florea őrnagy vezényletével. A következő szerzők művei: Christache Florea, Ionescu, Herold, Zita, Namián, Ziehrer, Klimert, Vermont. — 20.30: Rádióműsor. Constantin Kiritescu egyetemi tanár előadása a nemzetközi nevelés- és oktatásügyi konferenciáról. 20.50: Felicia Volanescu énekhangversenye. Műsor: Schubert: Szerenád. Gounod: Tavaszi álom. Rimsky-Korsakov: Himnusz a naphoz. Joh. Strauss: Denevér. — 21.15: Tánc- és szórakoztató zene gramofonlemezek. 22.30: Sport. Hírek. 22.45: Szórakoztató zene közvetítése a „Cina” étteremből. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Békeffi Antal elbeszéléseiből. (Felolvasás). 11.45: A Viziváros régi emlékeit ismerteti Mesterházy Jenő. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Rendőrszenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. — 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Harsányi Gizi mesél. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Részletek Irving Berlin „Mimi, a gazdag ember leánya” c. film zenéjéből. 18.25: Mit üzen a rádió. — 18.55: A rádió szalonzenekara. 20.30: P. Tóth Erzsébet énekel. 21: Egy ország eladó. Komédia 3 felvonásban. Utána kb. 22.15: Hírek. 22.35: Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál. Közben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.40: Az I. honvédegyeztetés zenekara. — 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 18.30-18.50: A rádió szalonzenekara. 19-19.25: Pensionált klasszikusok. 20.30-20.55: Mezőgazdasági félóra. — 21.10-21.40: Wolff Endre hegedül zongorakísérettel. — 21.45-22.45: Tánclemezek. Utána: Hírek, löversenyeredmények.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Nép-dalok. 18.20: Gramofon. 21: Tarka est. 23.15: Éttermi zene. 24: Tánclemezek.

Berlin. 7.30: Szórakoztató zene. 9.20: Zongora. 10.30: Gramofon. 13: Déli hangverseny. 16.30: Lányok énekelnek. 17: Tarka hangverseny. 19: Szórakoztató lemezek. 20.15: Grieg-művek. 21.10: „Don Caesar”. Dellinger operettje. 23.30-2: Tánczene.

Bécs. 8.10: Hangosfilmlemezek. 11.50: Parasztszene gramofonon. 13: Zenekari hangverseny. 14.10: Zenekari hangverseny. 15: Szabó Lujza (szoprán) lemezeiből. 17.30: Tarka lemezek. — 20.25: „Az elvált asszony”. Fell Leo operettje. 22.40: Franzl Formacher (szoprán) dalokat és áriákat énekel. 23.20: Tánczene.

Európai kamarazene-játékok

Idillikus miliőben, sötétzöld fenyőerdők között, egy vadregényes hegykoszoru mélyén fekszik Trenčsén-Teplíc. Sziklába vájt új uszodájának és ultramodern fürdőépületének képével gyakran találkozunk képeslapok reklámjai között. De csak kevesen tudják, hogy a fürdőnek idén milyen szenzációja van. Itt tartják meg az első európai kamarazene ünnepi játékokat. Az évről-évre visszatérő vendégek között egy csomó idegen arc, negyven művész és egy sereg zenerajongó, akik a világ minden tájáról sereglettek ide.

Egy külön övegyasszony

Külön érdekessége van az ünnepi játékok eredetnek is. A washingtoni Library of Congress zenei alosztálya 1918-ban egy ezer dolláros pályadíjat tűzött ki „Coolidge-díj” elnevezés alatt „olyan kamarazeneművekre, melyeknek előadása nehézségekbe ütközik”. Az ezer dollár minden évben kiosztásra kerül és már az első díjnyertesek között nem kisebb nevek szerepelnek, mint Malipiero és Stravinsky. Csak később derült ki, hogy a pályadíj alapítványa nem az ismert politikustól, az Egyesült-Államok későbbi elnökétől, hanem magánszemélytől ered, és pedig egy milliós övegyasszonytól. A neve: Mrs. Coolidge.

Ez a dúsgazdag, külön nő nagy zenerajongó. Berkshire-i birtokán megfordulnak az összes amerikai-járó quartettek, eleinte csak véletlenül, alkalmilag, később tervszerűen, előre meghatározott programmal. Mrs. Coolidge neve hamarosan fogalomvá válik a kamarazenevel kapcsolatban. Ő az, aki az európai fővárosok különálló kamarazene egyesületeit egymással érintkezésbe hozza, részint híres pályadíjat, részint pedig kiadványait által.

A Berkshire-Hills-ben ma már rendszeresen megtartott összejövetelek Amerika hivatalos zeneünnepi között szerepelnek. Az első európai kamarazenei játékok mögött is ott áll Mrs. Coolidge, ha a neve nem is szerepel a műsorokon.

Az első nagy siker

A közönség és a kritikusok legnagyobb meglepetésére az első igazi nagy sikert az olasz vonósnégyes aratja s még hozzá nem is a leghíresebb olasz quartett, a világviszonylatban kevésbé ismert Quartetto di Roma. A főnök összejátékon és tökéletes interpretáción túl, ennek a nagy sikernek titka műsoruk összeállításában rejlik, amelyen csupán három vonósnégyes szerepelt: Cambini, Verdi és Respighi. Csupa olasz szerző. És mégis ennek az összeállításnak pikantériáját éppen a német zenéhez való viszonylata adja meg. Cambini a manheimi iskola vonalának egyik hajtása, Mozart-utazó. Szines formák, a német barokk olaszba való átültetése. Verdi quartettjét alig ismerik, pedig küzdelmeire, amelyekben a német zene iránti bámulatát és hajlamait akarja elfojtani, éppen ez a műve világít rá. És végül Respighi „Antik táncok és áriák” című quartett-suite-je, amely már minden német harástól mentes, két XVI. századbéli ismeretlen szerző áriáját és Roncolli Passacagliáját dolgozza fel.

Tomboló taps jutalmazta a négy művész produkcióját és bár kamarakonzerteken ritkán szoktak ráadásot adni, a közönség nem engedte őket le a pódiumról, amíg hangszereiket újra kézbe nem vették.

Egy női együttes

Ast-quartett, négy bécsi nő. A fürdő hölgyközönségét az a nagy probléma foglalkoztatja, vajjon milyen ruhában fognak fellépni. Négy pazar estélyi ruhára szól a legtöbb tipp. Nem kis csalódást okoz azután az este. Uniformis-szerű, egyforma ruhában jönnek a pódiumra. Fekete szoknya, fehér blúz, fekete gallérral és gombokkal. Egyszerűbbet képzelni sem lehet. De azután ilyen egyöntetű játékot is. Mozartot és Schubertet játszanak és csemegének egy modern bécsi szerzőt, Franz Schmidt vonósnégyesét, első előadásban.

A többiek

Az Új Magyar Quartett szép sikeréhez hozzájárult az is, hogy a vendéglátó ország iránti udvariasságból Martinu-nak, az egyik legnagyobb modern cseh szerzőnek művét is műsorra tűzték. Hasonló bók az is, hogy a németországi Havemann-quartett Dvorzsákokat, a bolgár Lecseff-quartett pedig Stamitzot játsza. Csehországot két együttes is képviseli: a cseh Svejda-vonósnégyes és a sveden-német Manzer-társaság.

A „Trio d'Athenes” többek között Petridis görög zeneszerző műveiből játszott, de igazi tetszést Brahms H-dur triójával keltenek.

Az ünnepi játékok műsorát egy teljesen önálló szólista-estrel élénkítette Louise Walker londoni gitár-művésznő.

Az utolsó nagy sikert a brüsszeli quartett aratta.

B. FRIEDMANN PALMA.

Az ARADI KÖZLÖNY regénye

(19.)

Írta:

GISELHERR MUMM

— Hamarosan ki fog derülni, hogy Rasacoy valóban tudományos alapon álló orvos — tehát konkurensünk — vagy csak ezzel a nimbuszal véteji magát körül, hogy elviselhetőbbé tegye a maga rablásait. Lefogadom, hogy Rasacoy származására nem európai, sem ázsiai, hanem a kettő keveréke.

— Én is azt hiszem — mondotta az angol konzul. — A kolostorról különben az utóbbi időben egészen különös dolgokat hallottam. Az óvan gélikus misszionáriusok között van egy kínai ember, aki már alaposan próbára tette kollégáinak a türelmét, mert állandóan a hitét változtatja. Most lett harminadik évét igáz hívő evangélikus. Innen egy kereskedő szolgáljaként Lansonba utazott. Amikor visszatért, nagy titokzatosan elmesélte a misszionáriusoknak, hogy a hegyek között lévő egyik menedékhelyen összetalálkozott Rasacoy embereivel, akik csodálatos dolgokat beszéltek a kolostorról. Állítólag a kolostor egyik földalatti helyiségében nagyszerűen felszerelt laboratórium van, amelyben Rasacoy az örök élet kémiai feltételeit kutatja. Arról is beszéltek, hogy Rasacoy bambuszültetvényt is létesített a kolostor területén és akik nem engedelmessékednek neki, vagy elárulják őt, azokat borzalmas módon végzi ki. A kivégzésnek ezt a módját „Csonnak” hívják. „Cson” a legborzalmasabb halál, amit európai ember átszenvedhet. A kivégzés úgy történik, hogy a delikvenst a bambuszpalántára kötélik. Ismeretes, hogy a bambusz huszonnégy óra leforgása alatt félméterre is megnő és olyan ereje van, hogy fákat dőf keresztül. A bambuszpalántára kötött ember egész egyszerűen elevenen felnyársalódik.

Miközben a konzul újabb Manilla-szivarra gyújtott, Krafft-Woncker így folytatta:

— Háborzongató dolgok lapulhatnak meg ebben a titokzatos kolostorban. Még szerencse, hogy idegenek számára a kolostor nem hozzáférhető, mert különben ezt a csirkefogó Rasacoyt Dzsingisz Kánnak néznék, vagy legalább is Tamerlaint fedeznék fel benne. Erről azonban kár beszélni, mert a kormányzónak gondja lesz rá, hogy mielőbb a kétezer piastert birtokába jusson.

Krafft-Woncker s az asztaltársaság többi tagja kedélyesen mosolyogtak az orvosgyetem vezetőjére, aki azonban az erős italoktól már egészen kábult volt. Whan-Hu kopasz feje úgy világított, mint a tellhold és a konzul egészen komolyan látni vélte, hogy az asztalon levő üvegek visszatükröződnek Whan-Hu izzadságtól fényes koponyáján. Whan-Hu közben nagyokat sóhajtott, mire Krafft-Woncker megjegyezte:

— Whan-Hu bizonyosan elvesztett kétezer piastertéről álmodik!

KILENCEDIK FEJEZET.

— Amanim-Padme! Hum!

Ünnepélyes alázattal hangzottak el ezek a szavak a lámapap szájából a Hwan-Ho folyónál. Bazil Towaroff az utóbbi napokban nagyon sokszor hallotta ezeket a szavakat, amelyek Tibettől Sanghainig az emberek közös istenimádatának a varázsigei voltak.

Tarka tömeg sereglött össze az evezőshajón, amelyen Towaroff megbízható szolgálja kíséretében Bogarin aggályoskodó figyelmeztetése dacára megtette az utat a Hwang-Ho felső folyásvidékére. A hajó hátsó részében levő, bambuszból készült sátorban ült tanyát Towaroff. Tőle nem messze, ugyancsak bambuszból készült sátorban foglalt helyet a láma és kísérete. A láma sátra úgy volt elhelyezve, hogy attól Towaroff nem igen látogathatótt el a hajó közepére. Towaroff nem vette ezt zokon, mert örült, hogy ilyen módon mentesül a csöcselékkel való érintkezés kellemetlenségeitől. Még a rizspálinka átható szaga is nehezen került el hozzá, pedig ezt az ital erősen frekventálták a hajón, különösen a husz agyongyőrt evezős, akik számára a rizspálinka nélkülözhetetlen szükségleti cikk volt. Eltekintve néhány paraszttól, akik családtagjaik kíséretében viszatértek falujukba, a hajó utasai valamennyien rosszul öltözött csavargók voltak. Egyik-másik alaposan megviselt katonazubbonyt viselt. Napközben állandóan ordítottak, káromkodtak, este pedig előkerültek az ópiumszívó pipák és valami piszkos rongydarabba burkolózva, átálmodták az éjszakát.

Mielőtt a hajó elhagyta volna Lancsout, katonák jelentek meg a fedélzeten és a hajó tulajdonosának legnagyobb bosszuságára megmotozták az utasokat. A katonák fegyverek után kutattak és munkájuknak meg is volt az eredménye, mert sok revolvert koboztak el. A hajótulajdonos erőlyes tiltakozására a katonák fölényes mosollyal válaszoltak. Ez az elővigyázatossági rendszabály teljesen indokolt volt, mert azon a vidéken, amelyen a hajó keresztülhaladt rengeteg bandita garázdálkodott és a hatóságoknak pedig nem állott érdekükben, hogy megszorítsák a fegyveres banditák számát, akikkel amúgy is elég sok dolguk akadt.

Ezekben a napokban Towaroff sokszor győződhetett meg arról, hogy a hatóságok milyen széleskörű védelmi intézkedéseket foganatosítanak. A Lancsouból elindított vitorlášhajók többször előztek meg az evezőshajót, sőt egyik éjszaka motoroscsónakkal találkoztak, amelyben lancsoui tisztet vélt megpillantani. A vitorlášhajókon természetesen a kiszolgáló személyzetet kivül nem lehetett mást látni, de Towaroff nagyon jól tudta, hogy a hajó belsejében állig felfegyverzett katonákat szállítanak a banditák által veszélyeztetett vidékekre, hogy végül is rendet teremtsenek.

Az első két napon Towaroff nagyon kellemetlenül érezte magát ezen a kalandos hajóúton. Már szemrehányásokat is tett önmagának, hogy a terep megtisztítása előtt vállalkozott az utra. Ezek a vitorlások azonban bátorsággal és bizalommal töltötték el lényét.

Hat napja tartott már az utazás. Közben Towaroff Bazil egy bambuszból készült nyugágyon szorgalmasan jegyeztetett naplójába.

— Elkészült a teád Sahib! — ezekkel a szavakkal fogadta Towaroffot a szolgálja, miközben ő is végigterült a bambusz-nyugágyon.

— Gyere fiam közelebb — válaszolt Towaroff halkán és barátságos hangon — meg szeretnék veled egyet-más beszélni.

A szolga engedelmessékedt.

— Csukuantól hallottam, hogy Sanghaiban sokáig voltál angol szolgálóban.

— Igen, Sahib, Indiában is jártam.

— Azért beszélsz olyan jól angolul? De miért hagytad el keletet és miért távoztál Csukuannal Lancsoubá?

— Meghalt az angol Sahib és nem volt állásom. Ekkor hozott össze a sors Csukuannal, aki nagyon jó embernek mutatkozott és én elkísértem őt Lancsoubá.

Towaroff elgondolkozva bámult maga elé:

— Ugy-e, „Hamid” a neved — folytatta a beszédet Towaroff. — Hát mondd csak, Hamid! Nem félsz velem ezen a vidéken csavarogni? Azt tudod-e, hogy nagyon veszélyes úton vagyunk?

— Veled nem félek Sahib, de különben is — itt Hamid jelentőségteljes kézmozdulattal a vízre mutatva, folytatta — nem vetted észre, hogy tegnap hány vitorláš előzött meg bennünket?

— De igen, Hamid. Csukuan megmondta nekem, hogy Rasacoyt keresik.

Towaroff egy darabig hallgatott, majd erősen szemügyre véve a szolgát, folytatta:

— Hamid! A gazdád azt mondta nekem, hogy te egészen jól ismered a tibeti határt. Hát ide hogy kerültél?

A szolga lesütötte a szemét.

— Nyugodtan és nyíltan beszélhetsz, Hamid. Semmit sem fogok elárulni a gazdádnak! Ugy-e, az ő megbízásából jártál ott?

— Igen, uram — válaszolt a szolga vontatottan.

— És mit csináltál ott?

— Csukuan elvittem a vámot.

— Csukuan? Hát ez kicsoda?

— Akkoriban Csukuan nagy ur volt ezen a vidéken. Ő csempészte át Tibetbe az árukat és ezért a munkájáért vámot szedett.

Towaroff nevetett, majd folytatta:

— Tehát másszóval: Csukuan, illetve az emberei, ópiumot csempésztek Tibetbe és Csukuan banditavezér kegyeinek ellenértéke volt a vám, hogy Csukuan emberei szabadon közlekedhessenek a határon. Ezért az összegért vállalkozott azután Csukuan arra, hogy távolítsa a kínai hatóságokat, Nemde, így volt, Hamid?

(Folytatjuk)

Legújabb jelentéseink:

A kisantant és Magyarország közötti viszony kedvező alakulásáról

Ir a csehszlovák sajtó. — „Enyhébb a légkör a Dunarea-medencében“

Prágából jelentik: A csehszlovák sajtó nagy részletességgel foglalkozik a sinai-i kisantant-konferencia eredményével és a hivatalos „Praseke Noviny“ külön kiemeli a tanácskozások pozitív eredményeit. A „Narodni Osvození“ nagy fontosságot tulajdonít Magyarország bucaresti-i meghatalmazott minisztere és a kisantant államférfiai között történt találkozásnak, amit a dunarea-i medence politikai légkörében bekövetkezett enyhülés jelének tart. A „Narodni Listy“ a nemzetközi politika kiváló eseményének mondja a sinai-i értekezletet, amelynek hatásai a jövő eseményeire nem maradhatnak el. A kisantant államférfiak mindenki számára elfogadható álláspontot foglaltak el a béke együttműködése érdekében. A lap szintén a Dunarea-medence légkörének elmélyüléséről ír.

A „Cesko Slovo“ elsősorban Bárdossy megha-

talmazott miniszter tanácskozásait emeli ki, mint bizonyítékát a kisantant és Magyarország közötti viszony kedvező kialakulásának.

— Csehszlovákia részéről — írja a lap —, sohasem hiányzott a jóakarát és ha ez irányu viszonyosság bebizonyosodik, a jóakarát még fokozódik.

A „Prager Presse“ azokkal a rosszakaratu híresztelésekkel száll szembe, amelyek azt állították, hogy a csehszlovák—szovjet egyezmény ellenében állana a kisantant politikájával és a három tagállam közötti viszonyt megzavarta. Antonescu Victor, az ülésszak elnöke igen határozott formában utasította vissza ezeket a beállításokat. A „Prager Presse“ még rámutat arra is, hogy Magyarország és a kisantant tagállamai közötti viszony kedvezőre fordult. (Rador)

A londoni minisztertanács határozata:

Megerősítik a Földközi-tengeren az angol torpedórombolók létszámát

Londonból jelentik: A minisztertanácsról a következő hivatalos közleményt adták ki:

Miniszteri tanácsülés volt, amelyen megvitatták úgy a távolkeleti, mint a földközi-tengeri nemzetközi helyzetet.

Felhatározták a minisztertanács, hogy a Földközi-tengeren megerősítik a torpedó-

rombolók létszámát.

Eden külügyminiszter egyébként ma közölte a londoni francia ügyvivővel, hogy az angol kormány elfogadja azt a francia javaslatot, amely szerint a Földközi tengeri nemzetközi helyzetet az érdekelt államok a genfi népszövetségi ülés alkalmával vitassák meg.

A windsori herceg visszatér Angliába

Londonból jelentik: A windsori herceg utazási terveiről ír cikket a Daily Express című lap. A cikkirő úgy tudja, hogy a hercegi pár ez év novemberében vagy legkésőbb jövő év husvétjáig visszatér Angliába. A cikk megerősíti,

hogy szeptember folyamán a volt angol király feleségével Magyarországra utazik és a leghevesebb magyar vadászterületet fogja meglátogatni.

Praszler szombaton Aradra érkezik, vasárnap pedig már játszik a Ripensia ellen

Illetékes sportköröktől vett értesülés szerint, tekintettel arra, hogy Praszlert a román sportszövetség a RC Strasbourg számára nem adta ki, a játékos visszatér Aradra. Az ügy előzményei a következők:

Az AMEFA és az RS Strasbourg között megállapodás jött létre, hogy mennyiben a szövetség nem adná ki a játékos a franciák részére, úgy szeptember 1-ig az AMEFA értesíti a francia klubot és ezesetben az RC Strasbourg visszaküldi Praszlert, ha pedig az értesítés ellenére nem küldené vissza a játékos, úgy elveszíti a Praszlerért fizetett 300.000 lelt. Tekintve, hogy a szövetség Praszlert nem adta ki, úgy a szövetség, mint az AMEFA értesítette az RC Strasbourgot, amelytől csütörtökön este érkezett meg az értesítés, hogy Praszlert vonatra tették és a játékos már utban van Arad felé. Az RC Strasbourg még azt is közölte, hogy fájó szívvel váltak meg Praszlertől, mert a játékos rendkívül tehetséges és feltétlenül bevált volna csapatukban.

Praszler tehát szombaton Aradra érkezik és vasárnap már játszik is az aradi munkáscsapatban Timișoara—Temesváron a Ripe

Legyőzte a Chinezul-ILSA a válogatott csapatot

Chinezul-ILSA—Válogatott keret 6:1 (2:1)

Timișoara—Temesvár. Csütörtök délután bonyolították le Timișoara—Temesváron a válogatott csapat utolsó próbajátékát, amelyre a válogatottak a következő összeállításban álltak fel:

Sadovschi (Iordachescu)—Felecan I. (Sfera), Chiroiu—Vintila, Juhász, Szaniszló (Raffinszky)—Bindea, Schwarz (Kovács), Barátky, Bodola, Dobai (Bogdan).

A válogatottak Dobai révén megszerzik a vezetést, de Reiter egyenlített, majd Thierjung góljával a Chinezul fordul előnyre. Szünet után a Chinezul olyan pazar játékot produkál a

kényelmesen, lélek nélkül játszó válogatottak ellen, amelyet még nem láttak a lila-fehérektől. Hoffmann (3) és Thierjung lötték a további gólokat. A Chinezul egyébként Bürger és Nagy (Ripensia), valamint Reiter (CAMT) játékosok erősítették.

A válogatott csapatot a késő esti órákban állította össze a Morar dr., Huza, Radulescu-bizottság és a csapat a következő:

Sadovschi—Sfera, Felecan I.—Vintila, Juhász, Raffinszky—Bindea, Schwarz, Barátky, Bodola, Dobai.

Nyomatott Arad-on, az Aradi Nyomdával rotációs gépen. — Felelős kiadó: Stauber István.

Masaryk súlyos beteg

Prágából jelentik: Masaryk Tamás, volt köztársasági elnök, aki lani-i kastélyában visszavonultan élt, ma éjjel hirtelen megbetegedett. Az elnököt rosszullet fogta el, amely azonban néhány óra múlva elmúlt. Az elnök ma jobban érzi magát, de orvosai állandóan körülötte vannak. A csehszlovák köztársaság lakossága aggodalommal figyel Lani felé, ahová Benes dr. köztársasági elnök ma hajnalban, Masaryk rosszulletének hírére azonnal elutazott.

Az esti órákban érkezett jelentések szerint Masaryk volt köztársasági elnök, aki szerdán este hirtelen annyira rosszul lett, hogy a válságos percek bekövetkezésétől lehetett tartani, egyelőre túl van a veszélyen. A volt elnök állapotában ugyanis ma némi javulás állott be. Kétségtelen azonban — magas korára való tekintettel —, hogy még mindig súlyos az állapota. Hodzs Milan miniszterelnök reggel visszatért Lanyból Prágába, Benes elnök azonban továbbra is a volt elnök betegágyánál maradt.

Massaryk János, a volt köztársasági elnök fia a hozzá forduló újságíróknak kijelentette, hogy meggyőződése szerint apja állapota nem reménytelen. A lapok hosszabb cikkekben emlékeznek meg Massaryk állapotának szerda esti hirtelen rosszabbodásáról. A lapok szerint szerdán úszaka következett be a hirtelen rosszullet és a volt elnököt görcsök fogták el, majd miután szív működése nem volt rendben, sürgős orvosi beavatkozásra volt szükség.

Az ukrán szovjetkormány elnöke öngyilkosságot követett el

MOSZKVBÓL jelentik: Az Izvestia jelentése szerint Ljubeenko, az ukrán—szovjet orosz köztársasági kormány elnöke augusztus 30-án öngyilkosságot követett el. A lap szerint a miniszterelnököt árulással vádozták és öngyilkosságával kivonta magát a szovjet igazságszolgáltatása alól.

Halálos repülőszerencsétlenség Angliában

Londonból jelentik: Hull közelében két katonai repülőgép összeütközött és kigyulladva a tengerbe zuhant. Az egyik pilóta megmenekült, a másik három holttestét még nem találták meg.

„Feltámadt“ Lezurica cigányvajda

Bucurestiből jelentik: A Gazeta című lap jelenti, hogy Lezurica, a cigányok elparentált vajdája ma megjelent a lap szerkesztőségében és tiltakozott az elhunytáról elterjedt hírek ellen. Kijelentette, hogy egyelőre nem gondol a halálra, nincs kedve itthagyni az életet, amit csak egyes ellenfelei igyekeznek megkeseríteni. Érdekes, hogy a cigányvajda „eltemetésének“ időpontjára rengeteg cigány jelent meg a temetésen, ahol azonban a halottnak hitt vajda a résztvét helyett a szerencsekívánatok tömegét fogadta.

5 halálos áldozata volt a közönség soraiban a Tommy Farr—Joe Lou s-boxmérkőzésnek

New-Yorkból jelentik: Tommy Farr és Louis Joe hétfői boxmérkőzése alatt a stadionban egy 79 éves asszony a tizenkettedik menet eredményének kihirdetésekor agyszélhűdést kapott és meghalt. A beérkezett jelentések szerint rajta kívül négyen haltak meg olyanok, akik a rádióban történt közvetítést hallgatták.

Somogyi Klári szereplése a budapesti teniszversenyen

Budapestről jelentik: A MAC nemzetközi teniszversenyének második napján Somogyi Klári 6:3, 6:3 arányú vereséget szenvedett Baumgarten Magdától. A női-párosban a Florián—Somogyi Klári-pár 8:6, 6:3 arányban győzte le a Straubné—Szepeffy-kettőt.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.